

11.3.2015

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

5 – 2015

Kokousaika: 11.3.2015 klo 18.00 – 20.51

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

5 – 2015

Mötestid: 11.3.2015 kl 18.00 – 20.51

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

11.3.2015

72 §.....	4
Esityslistan asia nro 4	4
RAKENNUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA.....	4
Valtuutettu Koskinen.....	4
73 §.....	4
Esityslistan asia nro 5	4
VUODEN 2014 TALOUSARVION TOTEUTUMATTOMAT SITOVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET	4
Valtuutettu Ebeling.....	4
Valtuutettu Karhuvaara	6
Valtuutettu Malin	7
Valtuutettu Asko-Seljavaara	8
Ledamoten Brettschneider.....	8
Apulaiskaupunginjohtaja Sauri	9
Valtuutettu Rautava (vastauspuheenvuoro).....	10
Valtuutettu Ebeling.....	10
Valtuutettu Rautava (vastauspuheenvuoro).....	11
Valtuutettu Villo.....	11
75 §.....	12
Esityslistan asia nro 7	12
ERITYINEN KUNTAJAKOSELVITYS JA KUNTARAKENNELAIN MUKAINEN YHDISTYMISSOPIMUS	12
Kaupunginjohtaja Pajunen.....	12
Valtuutettu Taipale.....	14
Ledamoten Rantala	15
Valtuutettu Niiranen	16
Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)	17
Valtuutettu Hakanen	17
Valtuutettu Paavolainen.....	19
Valtuutettu Perälä	19
Valtuutettu Muttilainen	20
Valtuutettu Hursti	20
Valtuutettu Peltokorpi.....	21
Valtuutettu Saarnio	21
Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)	22
Ledamoten Wallgren.....	22
Ledamoten Månsson	23
Valtuutettu Saarnio (vastauspuheenvuoro).....	24

11.3.2015

Valtuutettu Niiranen (vastauspuheenvuoro).....	24
Ledamoten Månsson	25
Valtuutettu Rauhamäki	25
Valtuutettu Urho.....	26
Valtuutettu Niiranen (vastauspuheenvuoro).....	28
Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)	28
Valtuutettu Rauhamäki (vastauspuheenvuoro).....	29
Valtuutettu Saarnio (vastauspuheenvuoro).....	29
Valtuutettu Nieminen	29
Valtuutettu Rautava	30
Valtuutettu Männistö.....	30
Valtuutettu Ebeling.....	32
Valtuutettu Kantola	32
Valtuutettu Arhinmäki.....	33
Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)	34
Valtuutettu Huru.....	35
Valtuutettu Ikävalko	35
78 §.....	36
Esityslistan asia nro 10	36
KJ / VALTUUTETTU YRJÖ HAKASEN ALOITE VEOLIA-KONSERNIIN KUULUVIEN YHTIÖIDEN SOPIMUKSISTA	36
Valtuutettu Hakanen	36
Valtuutettu Kousa	37
Ledamoten Wallgren.....	38
Valtuutettu Modig.....	39
Valtuutettu Kousa (vastauspuheenvuoro).....	39
Valtuutettu Rantanen	39
Valtuutettu Sumuvuori	40
Ledamoten Wallgren (replik).....	40
Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	41
Ledamoten Storgård (replik)	41
Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	41
Valtuutettu Koivulaakso	41
Valtuutettu Hakanen	42
Valtuutettu Lindell	42
Valtuutettu Razmyar	43
Valtuutettu Hursti	43
Valtuutettu Sumuvuori (vastauspuheenvuoro).....	43

11.3.2015

72 §

Esityslistan asia nro 4

RAKENNUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Koskinen

Elisa Savolin. Ilman valtuuksia mainitsen sen.

73 §

Esityslistan asia nro 5

VUODEN 2014 TALOUSARVION TOTEUTUMATTOMAT SITOVAT TOIMINNALLISET TA- VOITTEET

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Jollakin tavalla minusta tuntuu, että tässä kaupungissa on leväperäisyyttä, joka tulee saada poistetuksi. On totta, että aina kaupunginvaltuuston asettamat sitovat tavoitteet eivät ole olleet erityisen onnistuneita, mutta nähdäkseni valitettavasti on myös totta, ettei järkeviäkään sitovia tavoitteita ole aina otettu vakavasti. Kun törmäämme siihen, että valtuuston asettamaa sitovaa tavoitetta ei ole saavutettu, meidän on syytä kysyä ensiksikin, oliko vika tavoiteasettelussa, toiseksi, ovatko yllättävät olosuhteet perustellusti aiheuttaneet tavoitteen toteutumattomuuden, kolmanneksi, olisiko tavoitteen haasteellisista olosuhteista huolimatta voinut kuitenkin saavuttaa, mikäli johtaminen olisi ollut erin-

11.3.2015

omaista, ja neljänneksi, mikäli tavoitetta ei ole ollut mahdollista saavuttaa, onko kuitenkin pyritty parhaaseen mahdolliseen tulokseen.

Minun mielestäni vaikuttaa siltä, että rakennusvirastolla ei ilmeisesti ollut edellytyksiä viime vuonna saavuttaa asetettua tavoitetta yhteisenä työmaana toteutettavien hankkeiden keston lyhentämisestä 5 %:lla. Vastaus herätti kuitenkin kysymyksen siitä, onko tämän tavoitteen karkaaminen käsistä johtanut siihen, ettei ole enää pyrittykään tosissaan tavoitteen suuntaiseen toimintaan.

HKL-liikelaitoksen metrolikenteen tavoitteiden osalta herää kysymys, onko enää 99,9 %:n yläpuolella mielekästä asettaa sitovaa tavoitetta vai olisiko syytä tyytyä tavoitteisiin. Käsittääkseni ylitiukka sitovan tavoitteen termin käyttäminen ei oikeasti palvele toivottua tarkoitusta vaan itse asiassa johtaa sitovan tavoitteen inflaatioon. Vähitellen kaikki ymmärtävät pelin hengen – sitova tavoite ei enää olekaan niin sitova kuin mitä se muodollisesti on. Miten me enää asetamme oikeasti sitovia tavoitteita, kun sitovaa tavoitetta jo käytetään vähemmän sitovista tavoitteista?

Sosiaali- ja terveystoimessa tavoiteltiin sitä, että perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettuun somaattiseen erikoissairaanhoidon pääsy tapahtuisi 6 kuukaudessa. Näin tavallisen valtuutetun näkökulmasta 6 kuukautta kuulostaa jo itsessään pitkältä ajalta. Siksi on vaikea hyväksyä sitä, ettei tähänkään päästy. Esityslistatekstin mukaan valtaosa järjestelmässä toteutuneiden hoitojen ylittämistä johtuu puutteellisista kirjauksista. Mielestäni on tärkeää selvittää se, kenellä on vastuu kirjauksista ja miksi niitä ei ole asianmukaisesti hoidettu.

Kaupunkisuunnitteluviraston vastausta minun on erittäin vaikea niellä. Heillä oli sitovana tavoitteena joukkoliikenteen kuntaosuuden kasvaminen aamuliikenteessä keskustaan 0,2 prosenttiyksikköä edellisen vuoden toteutumasta, 73,6 %. Tavoite ei toteutunut – toteutuma 72,02. Perustelu kuuluu: tavoite ei toteutunut, koska heikohkon taloudellisen suhdanteen vuoksi joukkoliikenteen matkat ovat vähentyneet henkilöautomatkoja enemmän edellisvuoteen verrattuna. Miksi minun on tätä vaikea hyväksyä? Sen takia, että olen 20 vuotta istunut Helsingin joukkoliikennelautakunnassa, loppuvaiheessa HKL:n johtokunnassa. Tuona aikana opin hyvin vahvasti sen, että taloudellinen laskusuhdanne vaikuttaa joukkoliikenneosuuteen edullisesti. Noususuhdanne on joukkoliikenneosuudelle haaste. Kertaakaan en muista tuon 20 vuoden aikana, että olisin kuullut tällaista perustelua, jonka kaupunkisuunnitteluvirasto esittää.

11.3.2015

Siksi mieli tekisi palauttaa kaupunkisuunnitteluviraston vastaus uudelleen valmisteltavaksi. Kaupunginhallituksen ei tule jatkossa sallia huonoja perusteluja sille, että jotakin sitovaa tavoitetta ei ole saavutettu.

Kiitos.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Jatkan äsken valtuutettu Ebelingin kannanottoa tästä joukkoliikenteestä. Olen myös itse ihmetellyt sitä, että minkä vuoksi joukkoliikennettä tällä hetkellä suunnitellaan kirjoituspöydällä ja kellon kanssa, eikä sen mukaan, miten kyseisillä alueilla asuvat asukkaat haluavat asioida ja mihin heidän päivittäinen kulkureittinsä suuntautuu. Olen kuullut monesta alueesta, missä nämä julkisen liikenteen matkat ovat vähentyneet sen takia, että sinne on tehty aivan uusia bussilinjauksia, jotka eivät palvele niitä ihmisiä, jotka siellä alueella asuvat. Tämä on asia, johon pitäisi nyt jonkinlainen järjen tolkkua saada, kun näitä linjoja suunnitellaan.

Toinen asia, joka kiinnitti tässä huomiota, on sosiaali- ja terveystalouden toteutumattomat tavoitteet, jossa lapsiperheiden taloudellista tukea ei ollut jaettu niin paljon kuin mitä taloussuunnitelmassa oli ajateltu. Lapsien ei missään vaiheessa tulisi joutua maksamaan vanhempiansa taloushuolia. Sen vuoksi onkin jatkossa äärimmäisen tärkeää, että taloudellinen tuki tulee aktiivisesti niiden aikuisten toimesta, jotka näkevät esimerkiksi lasten tarpeet tai hädän, niin että lapsi ei myöskään leimaudu omassa yhteisössään tuen saajaksi. Meillä esimerkiksi Suomessa toimii Tukikummit, joka on äärimmäisen hyvä järjestö hakea myös taloudellista tukea lapsille, jos nähdään, että heillä on siihen tarvetta. Kaupungin ei suinkaan tarvitse aina itse rahoittaa asioita, mutta kaupungin tehtävä on olla aktiivinen siinä, että löydetään ne tahot, joilta apua saadaan.

Palveluseteliasiakkaiden kumulatiivinen määrä pysyi ennallaan vuoteen 2013 nähden. Tavoite ei toteutunut. Hyvää oli se, että sosiaali- ja terveystalouden päättyi kuitenkin joulukuussa korottaa iäkkäiden palvelusetelin arvoa. Mutta ongelma on myös se, että tämä palveluseteli annetaan ainoastaan siinä vaiheessa, kun tarvitaan tehostettua palveluasumista, kun taas käytäntö on näyttänyt sen, että yhä useampi yksin asuva, ilman omaisia Helsingissä oleva henkilö tuntee yleistä turvattomuutta kotonaan yksin asuessaan, esimerkiksi huonon kuntonsa takia. Sen vuoksi olisikin tarpeen laajentaa palvelusetelitä koskemaan myös

11.3.2015

ihan normaalia palveluasumista silloin, kun sille on aivan selvä tarve esimerkiksi tämän turvallisuuden tai yksinäisyyden takia.

Yleensäkin tämän tällaisen pienten ja yksityisten tai säätiöiden omistamien palvelutalojen käytön pitäisi olla nykyistä aktiivisempaa, niin että niihin saisi sen palvelusetelin jo silloin, kun itse kokee sitä tietyn tyyppistä turva-asumista tarvitsevansa. On jotenkin ironista, että meillä odottaa kotona yksin asuen vanhuksia turvallista asuinpaikkaa, ja samaan aikaan meillä on yksityisiä hoivakoteja, jotka kärsivät asiakaspulasta ja talouden sen myötä tulevasta epävarmuudesta.

Kiitos.

Valtuutettu Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Minäkin haluaisin ottaa puheeksi nämä sosiaali- ja terveysviraston toteutumattomat tavoitteet ja oikeastaan ihan nämä koko tavoitteet, miten ne on siellä asetettu. On hienoa, että nämä nuorten terveystarkastukset saatiin toteutettua, mutta aika monet tällaiset asiat, mitä sosiaali- ja terveysvirastossa tehdään erityisesti sosiaalipuolella, niin niitä on melko hankala laittaa numeroiksi tällä samalla tavalla kuin vaikka tällainen yksittäinen terveystarkastus. Se työ on kuitenkin hyvin tärkeää. Hyvin paljon nämä sitovat toiminnalliset tavoitteet ohjaavat meidän johtamme ja sitä, mihin niitä paukkuja siellä virastossa laitetaan.

Minä haluaisin nyt toivoa, että jatkossa, kun näitä tavoitteita tehdään, otettaisiin huomioon vielä enemmän, että millä tavalla nämä sosiaalipalvelut tuolla virastossa toimivat, ovatko ihmiset saaneet niitä palveluita, mitä he tarvitsevat, ja mietittäisiin ihan todella, ovatko kaikki ne tavat, miten niitä palveluita seurataan, käytössä – että ei vain joitakin tiettyjä yksittäisiä tarkastuksia seurattaisi. Toki muitakin on seurattu, mutta kuitenkin.

Sitten minä haluaisin edelliselle puhujalle, valtuutettu Karhuvaaralle, sanoa, että minä olen aavistuksen eri mieltä siinä, että tämä olisi karmea asia, ettei ole saatu puolia siitä ennaltaehkäisevästä toimeentulotuesta lapsiperheille. Se on äärimmäisen tärkeää, että lapsia ja nuoria ja perheitä tuetaan, mutta siellä on – kuten noista perusteluista käy ilmi – 76,7 % toimeentulotuen hakijoista yksinasuvia. Eli jos sieltä nyt sitten hyvin voimakkaasti kohdennetaan niitä ennaltaehkäiseviä tukia pelkästään perheille, niin siinä vaiheessa todella iso osa toimeentulotuen hakijoista jää ilman. Nyt se 43,1 %, niin minä en olisi siitä kauhean pahoil-

11.3.2015

lani, että näin on käynyt, koska suhteessa lapsiperheet ovat saaneet paljon enemmän kuin nämä yksin asuvat, jotka kuitenkin ovat enemmistö.

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tuo palveluasuminen Helsingissä on todella lähes 100-prosenttisesti tehostettua palveluasumista, koska ei meillä ole rahaa antaa palveluasuntoa sellaiselle henkilölle, joka ei tarvitse sitä vielä. Potilaat ja asiakkaat siis todella ovat kotona. Lisäsihän tämä palveluseteli on ansiosidonnainen siten, että varakkaat ihmiset eivät voi seteliä saada, vaan sitä saavat vain sellaiset, jotka eivät sitä itse pysty maksamaan.

Valtuutettu Ebelingille sanoisin, että nämä pitkään jonossa olleet erikoissairaanhoidon tarvitsevat potilaat eivät ehkä ole todellisia, vaan ne ovat kirjausvirheitä, kuten täällä sanotaan. Jos ne olisivat todellisia, niin Valvira olisi kiinnittänyt siihen huomiota ja asettanut vakavan uhkasakon. Nimittäin HUSsissahan ovat jatkuvasti eri erikoisalot uhkasakon alaisena tai niitä uhkaillaan sillä sakolla, mutta Helsingin puolella selaista ei ole ollut.

Ledamoten Brettschneider

Värderade ordförande och bäs- ?

? Karhuvaara tog upp också, Asko-Seljavaara nämde i sitt inlägg frågan om servicesedlar, och vi ser från föredragningen att målet med att utöka användningen av servicesedlar inom social- och hälsovården inte har uppnåtts, och jag tror att en stor del av det här har att göra med att man, att den här servicesedelns värde inte har varit tillräckligt.

Palvelusetelin käyttö lisääisi monen asiakkaan valintamahdollisuuksia palvelujen suhteen silloin, kun kaupunki ei pysty tuottamaan asiakkaan tarvitsemia palveluja. Näin on esimerkiksi ruotsinkielisten vanhusten kotihoidossa ja osittain myös laitoshoidossa, jossa vanhuskeskukset valitettavan usein eivät saa palvelua äidinkielellään, vaikka heillä olisi siihen laillinen oikeus. Tällaisissa tilanteissa palveluseteli on nimenomaan paikallaan.

11.3.2015

Mutta sen pitää myös olla realistinen vaihtoehto. Valitettavasti palvelusetelin arvo on pysynyt niin alhaisena, että asiakkaan omat tulot – yleensä pieni vanhuseläke – eivät riitä täyttämään sitä aukkoa, joka jää palvelusetelin arvon ja todellisten palvelujen kustannusten väliin. Palveluseteliähän on nyt nostettu – joka on hyvä asia – mutta riittääkö se sitenkään?

Toinen este setelien käyttöön on usein myös, että vanhus ei uskalla ottaa vastaan tätä tarjousta, koska hän on epävarma sen käytöstä ja siitä, pystyykö hän itse valitsemaan sopivaa, luotettavaa palveluntuottajaa. Palvelusetelin arvon nostamisen lisäksi tarvitaan enemmän neuvontaa ja ohjausta, jotta asiakkaat voisivat todella hyötyä järjestelmästä ja jotta siitä tulisi sellainen vaihtoehto, jota voidaan käyttää, kun julkisia palveluja ei ole saatavilla.

Ensamstående åldrande klienter känner sig alltför osäkra då det gäller att välja lämplig serviceproducent från en lång lista för att själva våga ta ansvar för att få rätt vård. Rådgivning och handledning har därför en avgörande betydelse för att servicesedlarna ska bli ett faktiskt alternativ i vården. Inte enbart servicesedelns värde utan också att man faktiskt ger råd och handledning i hur man kan använda dem.

Tack.

Apulaiskaupunginjohtaja Sauri

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Vastauksena muutamiin kysymyksiin, joita tässä keskustelussa esitettiin, omalta toimialaltani tai myös vs. toimialaltani, muutama vastaus. Valtuutettu Ebeling kysyi ensin, että kuinka rakennusviraston tavoite näistä kaivutöiden kestoista on näin railakkaasti jäänyt saavuttamatta. Tavoite oli väärä. Rakennusvirasto – kuten tässä tekstissä todetaankin – ei osannut ennakoida sitä, että vuonna 2014 on edessä varsin laajoja ja pitkäkestoisia hankkeita, jotka sitten nostivat tätä rakennustöiden mediaanikestoa tavalla, jota ei osattu sitä tavoitetta asetettaessa ennakoida. Mutta tämä korjataan nyt ensi vuoden tavoitteita asetettaessa.

Toinen kysymys oli tämä raideliikenteen ja metron täsmällisyys. Me kävimme jo keskustelun HKL:n kanssa, että onko mitään järkeä asettaa tavoitteita promillen kymmenesosan tarkkuudella. Jos se jää 1 promillen kymmenesosan vajaan, niin sitten tässä todetaan, että tavoite ei

11.3.2015

ole toteutunut. Nyt HKL miettii, millä tavalla raideliikenteen täsmällisyyttä voitaisiin jollakin järkevämmällä mittarilla mitata.

Mutta sitten tämä joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus, jossa todellakin näyttää ihmeelliseltä, että siinä lukee, että taloudellisen laskusuhdanteen vuoksi joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus oli laskenut. Kuten siellä liitteessä sitten, kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnossa ilmenee, niin näin vain oli, että sekä henkilö- että joukkoliikennematkat olivat vähentyneet, mutta joukkoliikennematkat olivat vähentyneet vielä henkilöautoliikennematkojakin enemmän. Oletan, että tämä pitää paikaansa, niin ihmeelliseltä kuin se saattaakin kuulostaa. Voin vielä, jos valtuutettu Ebeling haluaa, tarkistaa pohjalla olevat faktat kaupunkisuunnitteluvirastosta ja palata asiaan.

Valtuutettu Karhuvaara puuttui linjastosuunnitteluun, että siinä saattaisi olla syy siihen, että joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus olisi alentunut. Itse asiassa en uskalla sanoa, vaikuttaako tämä asia vai ei. Tietenkin HSL pyrkii suunnittelemaan linjastot mahdollisimman optimaalisesti siten, että se vastaa kunkin alueen kysyntää mahdollisimman tarkkaan, ja myös tietysti sovittamaan eri linjat yhteen niin, että se kokonaislinjastotarjonta vastaa sitä kysyntää, mikä kunkin alueen matkustajilla on. Totta kai se on vaikea tehtävä, ja välillä HSL on sitten korjannut tehtyjä linjastoratkaisuja. Näin tulee tulevaisuudessakin tapahtumaan. Helsinkiläiset edustajat HSL:n hallituksessa tietenkin katsovat perään, että miten linjastosuunnitelmat vastaavat helsinkiläisten tarpeita.

Valtuutettu Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä herätti tietysti myös kysymyksiä ja keskustelua HSL:n hallituksessa. Keskeisin syy, miksi vähenemistä on tapahtunut, on tämä taloudellinen tilanne, mikä tällä hetkellä näkyy myös täällä pääkaupunkiseudulla.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Se, mitä apulaiskaupunginjohtaja totesi, että laskusuhdanteessa on käynyt näin, että sekä henkilöauto- että joukkoliikenne ovat vähentyneet, on yleinen fakta. Näin on tapahtunut sen 20 vuoden aikana, kun olen ollut lautakunnassakin vastaavassa tilanteessa, mutta tuo henkilö-

11.3.2015

autoliikenne on vähentynyt aikaisemmin enemmän laskusuhdanteessa kuin joukkoliikenteen käyttö. Sen takia perusteluksi ei kelpaa se, että on taloudellinen taantuma, koska kysymys on kulkumuoto-osuudesta. Se toimii toiseen suuntaan, ainakin 20 vuotta se on toiminut toiseen suuntaan. Keskusteltuani muutaman muun asiantuntijan kanssa ei heiläkään kyllä tämä perustelu mennyt läpi, mikä tässä on esitetty.

Kiitos.

Valtuutettu Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Uskon, että valtuutettu Ebeling on seurannut tätä keskustelua ja myös tilastoja, mitä tästä asiasta on julkistettu. Nyt on kuitenkin käynyt niin, että on ensimmäistä kertaa vuosiin, vuosikausiin tapahtunut niin, että joukkoliikenteen osuus on kasvanut Helsingin alueella verrattuna henkilöautoliikenteeseen.

Valtuutettu Villo

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Haluaisin kiinnittää myös huomiota tähän, kun selasin näitä pelastuslaitoksen valmiusaikoja, että onko siihen riittävästi kiinnitetty huomiota, kun eri hallintokunnissa tehdään säästöjä – niin kuin terveystaloudella – ja ihmisiä laitetaan omiin asuntoihinsa sitten niin sanotusti avohoitoon ja iäkkäimpiä ihmisiä halutaan asuttaa kotona – niin kuin minäkin haluan asua – mahdollisimman pitkään. Tämä nyt tietää sitä, että myös paineet tulevat entisestään kasvamaan, mitä tulee tähän laitoksen avunsaantiin. Onko tähän varattu riittävästi resursseja, kun näyttää nykyin olevan, että ei saavuteta näitä tavoiteaikoja? Miten on nyt huomioitu sitten, kun täällä vaan todetaan, että pelastusaseman peruskorjaus on ollut yhtenä syynä, mutta uskon, että tässä on paljon muitakin syitä, vaikkei tässä erikseen mainita. Sen takia haluaisinkin esittää kysymyksen apulaiskaupunginjohtajalle: miten on valmistauduttu siihen, että voidaan entistä paremmin saada ihmisille apua, kun apua tarvitaan?

Kiitos.

11.3.2015

75 §

Esityslistan asia nro 7

ERITYINEN KUNTAJAKOSELVITYS JA KUNTARAKENNELAIN MUKAINEN YHDISTYMIS- SOPIMUS

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ensinnäkin tuohon äskeiseen tilanteeseen asiakohdassa 5 valtuutettu Villo esitti kysymyksen, joka – voi sanoa – teknisen etusormiongelman takia jäi vastaamatta. Hänelle tulee erikseen vastaus, jos näin käy.

Arvoisa puheenjohtaja.

Ajattelin tässä vaiheessa esittää lyhyen katsauksen siihen, miten eri prosesseissa on edetty – ei pelkästään kuntajakoselvityksen tai kuntarakennelain mukaisen yhdistymissopimuksen osalta, vaan hiukan laajemminkin. Minulla on tässä muutama kalvokuva. Pahoittelen, että se ei ole kovin selkeä, mutta siitä ilmenee kyllä kokonaisuudessaan eri prosessit. Selvennyksenä se, että tuossa keskellä kulkee tuollainen aika-
na, jossa on ensin vuosi 2013 ja sitten vuosi 2014. Ne prosessit, jotka ovat kuvattuna sen janan yläpuolella, ovat metropolialueen kuntauudistuskokonaisuutta, ja sen alapuolella ovat valtakunnallisesta tarkastelusta. Tämä kalvopohja on parin kuukauden takaa, tammikuun alusta, ja sitä on lähinnä näillä kysymys- ja huutomerkkeillä täydennetty kuvaamaan sitä, miten eri asioiden piti edetä.

Jos lähdetään metropolialueen kuntauudistuskokonaisuudesta, niin ylimpänä tuolla on erityinen kuntajakoselvitys, joka siis käynnistyi joulukuussa 2013, ja siitä olemme päättämässä. Siellä on nyt huutomerkki tämän asian kohdalla. Mutta on hyvä muistaa, että tämän lisäksi seudulla tai metropolialueella on 2 muuta kuntajakoselvitystä: Toisena Keski-Uudenmaan 8 kunnan selvitys – mikä sen tämänhetkinen tilanne on, niin saamani tiedon mukaan tilanne on se, että selvitys jatkuu edelleen, mutta siellä ei enää ole 8:aa kuntaa mukana selvittämässä vaan Järvenpää, Hyvinkää, Tuusula, Mäntsälä ja Pornainen jatkavat selvitystä. Se lopputulos ei ole vielä tulossa. Sitten on EKKV-selvitys, joka on siis Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi, Vihti -selvitys. Sekin selvitys on

11.3.2015

kesken. Se saamani tiedon mukaan odottaa sote- ja metropoliratkaisua. Sen jälkeen he pohtivat siitä, miten sen kanssa edetään. Mutta tänään siis olemme tuon ylimmän asian äärellä, eli erityisen kuntajakoselvityksen päätöstilanteessa Helsingin kannalta.

Sitten neljäntenä meidän oman metropolialueemme selvityksistä oli niin sanottu metropolihallinnon selvitys, josta tuossa on esitetty moniportaisena sen etenemistä. Sinne viimeiseen sarakkeeseen on laitettu kysymysmerkki, eli niin kuin kaikki tiedämme, tämä asia ei tämän eduskunnan aikana ole etenemässä. Mitä tuleva eduskunta tekee, sitä jokainen voi itse arvailla.

Mitä prosesseja sitten valtakunnan tasolla on mennyt? Valtakunnallinen kuntauudistus – se ei ole ainakaan merkittävässä määrin edennyt tämän eduskunnan ja valtioneuvoston toimesta. Toisena on sotejärjestämislaki. Sen eteneminen – sama tilanne, eli asia on siirtymässä tulevalle eduskunnalle ja valtioneuvostolle. Siinä monet toimijat, esimerkiksi Kuntaliitto, ovat ottaneet sen kannan, että parlamentaarisen valmistelun tulisi jatkua, ja ainakin itse arvelen, että jossain muodossa sote-valmistelu kyllä tulee jatkumaan myös uuden eduskunnan toimesta.

Mutta sitten kaksi viimeistä, alinta prosessia: Uusi kuntalaki, siitä ei ole päätöksiä, ainakin itse netistä tänään katsoin. Se lienee 2. käsittelyssä eduskunnassa ja toiveita, että se olisi menossa läpi. Ihan vihoviimeisenä on yksi asia, joka on mennyt läpi, ja se on valtiosuusjärjestelmän uudistus, joka on tullut voimaan vuodenvaihteessa. Eli kovin monesta asiasta on ollut kysymys, kovin monta kysymysmerkkiä myös tuossa taululla.

Sitten erityinen kuntajakoselvityksen toimittaminen metropolialueelle – mitä tämä tämän päivän päätös käytännössä tarkoittaa? Tässä on – pahoittelen jälleen, että tämä on monimutkainen asia ja vaikea yksinkertaisesti laittaa taululle – tässä ylhäällä ensin lähdetään siitä, että ensin ministeri asetti ? päätöksestä lähdettiin, niin kuin mainittiin, joulukuussa 2013. Selvitysprosessi päättyi yhdistymisesitykseen kunnille joulukuussa viime vuonna, 5. päivänä. Sitä on valmisteltu kunnissa. Sitten siirrymme tuonne alapuolelle, jossa on valtuustojen päätökset, eli se on se kohta, missä tällä hetkellä Helsingin valtuusto on. Meillä olisi periaatteessa mahdollisuus tässä kokouksessa päättää, että laittaisimme tämän esityksen omin nokkinemme neuvoa-antavaan kansanäänestykseen, mutta sitä ei ole kaupunginhallituksen esityksessä, vaan on lähdetty siitä, että vastaus olisi joko "kyllä" tai "ei", eli hyväksymmekö me yhdistymissopimuksen vai emme.

11.3.2015

Mitä näissä kahdessa tilanteessa tapahtuu: Jos kaupunginvaltuusto päättää niin kuin kaupunginhallitus esittää, että vastaus on "kyllä", niin silloin kuntien esitys, eli Helsingin kaupungin esitys menee ministeriölle päätettäväksi. Jos taas vastaus on "ei", niin silloin selvittäjät – eli siis kuntajakoselvittäjät – voivat oman harkintansa mukaisesti tehdä esityksen kansanäänestyksestä ministeriölle. Prosessiin kuuluu sitten vielä lausunto kunnanvaltuustoilta. Jos ministeriö – käytännössä ministeri – päättää, että kansanäänestys järjestetään – siis se toteutetaan vain niissä kunnissa, jotka ovat vastanneet "ei" tällä päätöksellä. Tämän takia tässä valtuuston päätösesityksessä puhutaan Helsingin halusta järjestää kunnallinen kansanäänestys asiasta. Se ei siis selvityshenkilöiden toimesta toteutuisi. Ja näin ollen sitten, jos kansanäänestyksestä tulee "kyllä", niin silloin valtioneuvosto päättää etenemisestä asiassa. Jos vastaus on "ei" kansanäänestyksestä, niin esitys tulee hylätyksi ja prosessi päättyy. Silloin, siis kesäkuun loppuun ensi vuonna 2016 mennessä valtioneuvosto tulisi päättämään viimeistään kuntajaon muutoksesta.

Tässä prosessin eteneminen. Tällä hetkellä me olemme siis kohdassa "valtuustojen päätökset".

Sitten vielä lopuksi lyhyesti, mitä muissa kunnissa on tällä hetkellä päätöstilanne. Käytännössä Espoo, Sipoo ja Vantaa ovat vastanneet jo "ei". Kauniaisten päätös on ensi viikolla 16. maaliskuuta. Päätösesityksen sisältö, hylkäävä esitys, on jotakuinkin tuossa taululla mainituilla perusteilla ollut kunnissa. Ja sitten niin Espoossa kuin Vantaallakin on äänestetty asiasta – varsin selvin numeroin Espoossa tuossa 4 äänestystä, joista 2 ensimmäistä olivat ilmeisesti "ein" vahvistamista, vielä isoin kirjaimin "EI", ja sitten 2 jälkimmäistä näitä Helsingin päätösesityksiä myötäileviä. Vantaalla oli 2 äänestystä myöskin tuolla näkemälänne tavalla.

Kaupunginhallituksen ehdotushan on siis se, että Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyisi yhdistymissopimuksen ja se etenisi tuolla äsken mainitulla polulla eteenpäin.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä selvitys tilanteesta.

Valtuutettu Taipale

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

11.3.2015

Kun ensimmäistä kertaa kauan, kauan sitten oli kuntavaaleissa ehdolla, yksi kampanja-aiheistani oli se, että pääkaupunkiseudun kunnat pitää yhdistää. Sen jälkeen olen paljon asiaa pohtinut, siitä keskustellut ja kansainvälisiäkin vertailuja tehnyt. Nyt olen tullut toiseen tulokseen.

Kaupungistuminen jatkuu maailmalla ja kaupunkialueet vaativat yhä vahvempaa demokraattista, sitovaa päätöksentekoa. Mutta nyt esite-tyssä kuntaliitoksessa on se ongelma, että metropolialue – siis mitä myös työssäkäyntialueeksi kutsutaan – on isompi kuin tämä nyt esitetty kuntaliitos. Se, mihin meidän todella täytyy pyrkiä, on tämän laajemman alueen yhteistyö. Nyt tällainen – jos edes siihen tultaisiin – Suur-Helsinki tekisi tämän laajemman alueen yhteistyön entistä vaikeammaksi, koska Helsinki koetaan jo nyt liian dominoivana. ? eräänlaista Helsinki-herravihaa.

Tämän prosessin aikanaanahan myös tiedämme, miten on käynyt sote-ratkaisulle, joten ei ole myöskään mitään edellytyksiä miettiä sitä, mikä on sote-ratkaisun ja tämän kuntaratkaisun linkki tai millä tavalla ne tukisivat toisiaan. Myös tähän metropolikaupunkiin olisi tullut yksi hallinto-kerros lisää, eli nämä kotikaupungit tai kaupunginosahallinnot, jotka olisivat kuitenkin olleet melkein sellaisia Lahden kokoisia kaupunkeja, eivätkä ne siis olisi todellisuudessa olleet sitä lähidemokratiaa, jota tässä tavoitellaan. Lähidemokratiaa, asukasdemokratiaa meidän täytyy kehittää joka tapauksessa, oli meillä mikä hallintomalli hyvänsä.

Kuten kaupunginjohtajan esityksestä näkyi – ja joka on ollut tiedossa jo hyvin pitkän aikaa – meidän naapurikuntamme eivät tästä asiasta ole innostuneet. Sen takia on jotenkin kiusallista, että Helsinki jankuttaa tästä asiasta ja ikään kuin yrittää puristaa tätä yksin läpi, koska se ei sillä tavalla kuitenkaan etene. Myös kysymys kansanäänestyksestä on ehkä tässä vaiheessa – en tiedä, onko se nyt populistinen tai kuitenkin hyvin harhaanjohtava. Jo kaupunginjohtajan esityksestä näkyi, miten äärettömän monimutkainen asia tämä on. Olisiko silloin reilua tai järkevää, olisiko odotettavissa joku viisas päätös, jos tämä nyt vaan heitetäisiin "kyllä tai ei" -päätöksenä kaupunkilaisille. Minusta valistunut demokratia ei lähde tämäntyyppisestä päätöksenteosta.

Sen takia järjestelmässä on hylkäySESITYS, jossa esitän, että kaupunginvaltuusto päättää hylätä erityisessä kuntajakoselvityksessä valmistellun 5 kunnan yhdistymissopimuksen.

Ledamoten Rantala

Arvoisa puheenjohtaja.

11.3.2015

Tämä on vaikea kysymys myös minulle ihan henkilökohtaisesti, koska olen sitä mieltä, että tarvitaan kansallista kuntauudistusta. Olen myös sitä mieltä, että kuntauudistus tällä alueella tarvitaan – se vähentäisi segregatiota, meillä olisi järkevämpää maankäyttöä, yhteinen näkemys ehkä myös suurista liikennehankkeista. Se parantaisi palveluiden saatavuutta ja myös suunnittelua. Mutta samalla, vähän niin kuin valtuutettu Taipale totesi: onko järkevää, että Helsinki lähtee nyt ajamaan uudistusta, kun tiedetään, että naapurit vastustavat ja ilman pakkoliitosta tällaista metropolikaupunkia ei synny. Meillä on uusi hallitusohjelma noin 2 kuukauden kuluttua ja sote-uudistus lähtee myös puhtaalta pöydältä.

Och för det tredje tycker jag också att vi måste ha en helhetsbild för Nyland, och där tycker jag att Sibbo ganska logiskt skulle höra till ett nytt Storborgå. Det skulle också gagna huvudstadsregionens utveckling att Nylands alla regioner mår bra, precis på samma sätt som en ny stad Porkkala med Kyrkslätt, Ingå och Sjundeå borde bildas. Att går man inför ett kommunslagningsalternativ i den här regionen så skulle den logiska helheten vara Helsingfors, Esbo, Grankulla och Vanda, och därför har jag också efter mycket moget övervägande kommit fram till att rösta blankt i den här kommande omröstningen.

Valtuutettu Niiranen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kaupunginvaltuusto on ison asian äärellä tässä, kuten on käynyt aikaisemmista puheenvuoroista jo ilmi. Tämä yhdistymissopimushan tarkoittaisi sitä, että Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit ja Sipoon kunta lakkaisivat olemasta 2016 lopussa ja tilalle syntyisi epäilemättä sen jälkeen uusi Helsinki. Varmaankaan se ei kaikkia espoolaisia miellyttäisi.

Erinomaista tässä yhdistymissopimusasiassa on se, että Suur-Helsingin kaupungin tai metropolikaupungin perustaminen tekisi täysin tarpeettomaksi erillisen metropolihallinnon. Näin ollen emme tarvitsisi keinoitekoista ja byrokraattista uutta hallintoporrasta mahdollisine satoina ja ehkä tuhansine uusine virkamiehineen ja metropolivaaleineen. Lienee valitettavasti poliittisesti kuitenkin mahdotonta, että tämä käsillä oleva esitys ja yhdistyminen toteutuisi Espoon ja Kauniaisten osalta – tosin ehkäpä kansa tietäisi kansanäänestyksessä paremmin kuin Espoon päättäjät.

11.3.2015

Mielestäni Helsingin tulisi lämmittää edelleen ja ajaa ponnekkaasti myös liitosta Helsingin, Vantaan ja Sipoon kanssa. Tämäkin liitos takaisi Helsingille riittävät maareservit ja siten kilpailukykyiset lähtökohdat tulevaisuuteen. 3:kin kunnan liitos olisi omiaan vähentämään segregatiota ja tehostamaan maankäyttöä sekä asumisen ja liikenteen suunnittelua. Suppeampikin liitos voisi tapahtua tarvittaessa kansanäänestyksessä Helsingissä, Vantaalla ja Sipoossa. Jos sipolaiset eivät yhdistämiseen suostuisi – niin kuin luulen – niin esimerkiksi eteläinen puolikas Sipoosta voitaisiin liittää valtiovallan toimin pakkoliitoksella tähän 3 kunnan liittoon. Tämän 3 kunnan liiton jälkeenkään ei metropolihallintoa tarvittaisi, vaan kuntien välinen sopimusyhteistyö ja nykyiset toimivat kuntayhtymät riittäisivät.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan esitettyä yhdistymissopimusta Helsingin ja sen 4 naapurikunnan kanssa.

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Niiraselle pakko todeta, että tämä kaupunkiliitos ei missään tapauksessa poistaisi sitä laajemman alueen metropolihallinnon tarvetta. Juuri sen takia tämä on puolittainen ratkaisu, jonka takia sitä ei nyt tässä vaiheessa kannata yrittää ajaa. Kyllä meidän täytyy pystyä ratkaisemaan tämä laajemman alueen kokonaisuuden hallinto ja demokraattinen päätöksen teko ensi vaalikaudella jollakin tavalla.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Puheenjohtaja. Hyvä valtuusto.

Suur-Helsinki-hanke on jo kaatunut, eikä sen perään kannata haikailla. Koko tämä metropolialueen kuntajakoselvitys on ollut alusta alkaen merkillinen näytös, jossa Helsingillä on ollut Straussin operetin nauretettava Lepakon rooli. Naapurikunnat ja vielä vähemmän muu Suomi ovat uskoneet Suur-Helsingin muodostamisen järkevyyteen. Helsingin seudun ja Suomen talouden kehitys ei todellakaan ratkea sen mukaan, yhdistetäänkö Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen. Oleellisia ovat ihan toisenlaiset tekijät, esimerkiksi se, ohjataanko yritysten tuotot keinotte-

11.3.2015

luun vai investointeihin tai jatketaanko leikkaamista koulutuksesta ja muista palveluista.

Helsingin seudulla on paljon kuntarajat ylittäviä tarpeita ohjata muun muassa palveluja, liikennettä, maankäyttöä ja elinkeinopolitiikkaa. Mutta eivät nämä tarpeet rajoitu vain nyt esillä oleviin 4 kaupunkiin, kuten täällä on oikein jo todettu. Kyse on pikemminkin maakuntatason tarpeesta ylikunnalliseen yhteistyöhön. Toisaalta tässä kuntajakoselvityksessä hahmoteltu yhdistetyn Suur-Helsingin monikeskuksinen rakenne on liian iso lähidemokratiaa ajatellen. Helsingissä pitäisikin kaivaa esille jonkin kaupunginkansliaan hautautuneet johtopäätökset demokraatiapiloteista.

Kuntajakoselvitystä lähdettiin jostain syystä tekemään erillään samaan aikaan vireillä olleesta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta. Lisäksi oli vielä kolmas erillinen hanke metropolihallinnosta. Jostain syystä Kataisen 6 puolueen hallitus kuvitteli saavansa näistä aikaan historiallisen uudistuksen. Tuloksena oli Suomen sodanjälkeisen ajan politiikan suurin sotku ja pannukakku.

SKP:n ja Helsinki-listojen ryhmä on alusta alkaen esittänyt vaihtoehtona kaatuneille sote-, metropoli- ja Suur-Helsinki-hankkeille 3-portaista paikallishallinnon uudistamista. Siinä kootaan maakuntatason vaaleilla valittavan hallinnon alaisuuteen erikoissairaanhoidon, muut erityistason palvelut, maakuntaliitot, ELY-keskukset ja muut laajat, kuntien yhteistyötä edellyttävät ja valtion aluehallinnon tehtävät. Kuntatasolle jäisi pääosa peruspalveluista, ja samalla kehitettäisiin osallistavaa, budjetointiin perustuvaa lähidemokratiaa. Tällaiseen uudistukseen pitää liittää myös valtion toimia muun muassa sosiaalisten oikeuksien vahvistamiseksi lainsäädännössä ja palvelujen rahoituksen vahvistamiseksi progressiivisella verotuksella, joka ulotetaan koskemaan myös pääomatuloja. Tässä mallissa painopiste sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatiossa olisi nimenomaan perustasolla, lähellä ihmisiä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Samalla kun kannatan valtuutettu Taipaleen esitystä – joka siis tarkoittaa kaupunginhallituksen esittämän kuntien yhdistämisen hylkäämistä – toivon, että kunta- ja sote-uudistuksissa aloitetaan uusi vaihe vaalien jälkeen, ja että se alkaa asukkaita ja kuntia kuulemalla, ei jossain suljetussa kabinetissa taas kerran valmis malli sopimalla.

11.3.2015

Valtuutettu Paavolainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Puheenvuoron pyysin lähinnä myös kannattaakseni Kaarin Taipaleen tekemää hylkäysesitystä. Esitys 5 kunnan yhdistämisestä jonkinlaiseksi Suur-Helsingiksi on jotenkin absurdikin, ihan myöhästynyt ajatus. Ehkä 20 vuotta sitten tehtynä se olisi ollut radikaali ja sillä olisi aikaansaatu riittäväksi katsottavaa yhteistyötä pääkaupunkiseudun kuntien välillä. Me tarvitsemme paljon laajempaa yhteistyötä. Tällä valtuustokaudella on ollut mahdollista jopa aikaansaada 14 kunnan metropolihallinto. Tämä olisi sen suuntaista yhteistyötä, mitä tällä pääkaupunkiseudulla tarvittaisiin järkevä liikenteen, asuntokaavoituksen ja maankäytön aikaansaamiseksi.

Kannatan hylkäysesitystä.

Valtuutettu Perälä

Kiitos, puheenjohtaja.

Pääkaupunkiseutu on Suomen talouden veturi. Siksi on tärkeää, että metropolialue myös kasvaa ja kehittyy ilman turhia kapuloita rattaissa. Samalla on varmistettava, että pääkaupunkiseutu säilyy mielekkäänä asuinpaikkana, jossa on tulevaisuudessa riittävästi asuntoja, toimivat joukkoliikenneyhteydet ja hyvät lähivirkistysalueet.

Metropolihallinnon kaaduttua kuntaliitokset ovat selkein tie eteenpäin tiiviin yhdyskuntarakenteen takaamiseksi ja segregoitumisen ehkäisemiseksi. Metropolialueella on siis kiistaton tarve metropolipolitiikalle. Sinänsä on yhdentekevää, kuinka hallinto järjestetään, kunhan päätöksentekorakenteet ovat riittävän vahvat. Hallituksen kaatunut metropolihallintoesitys oli heikko. Se ei vastannut sille asetettuihin haasteisiin. Hallinnon synnyttäminen hallinnon vuoksi ei ole järkevää. Emme tarvitse Uudenmaan liitto +:aa mihinkään. Tärkeintä on, että metropolin päätöksenteko tapahtuu kokonaisuuden kannalta järkevästi ja demokraattisesti.

Esityksessä olevaa 2-tasoista hallintorakennetta, jossa metropolikaupungin päätöksenteko koskee strategista tasoa, taloutta, hallintoa ja sote-tuottamisaluetta, ja kotikaupungin päätöksenteko taas lähipalveluita ja osallisuutta, voi varmasti kompata. Vaikka maantieteellisesti laa-

11.3.2015

jemmalle hallinnollekin on tarvetta, näyttää siltä, että riittävän vahvan hallinnon voi saada aikaan vain kuntaliitoksilla.

Lähidemokratiaa ei ole pelkästään erilaiset valtuustot. Jos valmistelua avataan ja metropolialueen kaupunkilaisten suoria vaikuttamismahdollisuuksia lisätään, se on potentiaalisesti paljon suurempi edistysaskel kuin pienet naapurustovaltuustot.

Kiitos.

Valtuutettu Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Jos nämä kylät joskus liitetään yhteen, 2050-luvulla tai vastaavaa, niin kyllä ainakin jokaisella kaupunginosalla, kylällä tai lähiöllä pitäisi olla jonkinlainen oma valtuustonsa, koska jo nyt tuntuu, että jengin on vähän vaikea hahmottaa tätä kaupunkia omaa takapihaa pidemmälle. Tämä kuntien yhdistäminen kyllä järkevöittäisi meidän julkista liikennetämme ja terveystalvueluita, mutta saattaisi myös heikentää varsinkin jälkimmäisiä. Tuntuu, että linjat vedettäisiin vähän liiankin isoiksi, ja se mummeli sieltä Kantsusta lähtisi Olariin asti terveysteskeskukseen. Sinänsä tästä on ihan turhan jauhaa ketään, koska Vantaa on jo ilmaissut, että se ei leiki meidän kanssamme.

Joten ei tässä muuta. Kiitoksia.

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olen toista mieltä valtuutettu Hakasen kanssa yhdistymissopimuksesta. Ymmärrän ihan täysin hyvin, miksi Espoo, Sipoo ja Vantaa kieltäytyvät yhdistymisestä. Heillehän on edukkaampaa olla yhdistymättä Helsingin kanssa, viedä Helsingistä työpaikat, käyttää ilmaisia palveluja ja viedä verotulot omalle kunnalle. Olisikin ihan hyvä, että duunattaisiin stadilaisille oma kortti, jolla ainoastaan Stadissa asuva saisi palvelua Stadista, koska maksaa verotkin tänne, ja niillä, joilla ei korttia ole, niin ei myöskään palveluja.

11.3.2015

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja.

Kaupunginhallituksessa olin häviäjäpuolella äänestyksessä. Keskusta on perinteisesti täällä kannattanut valtuustokeskusteluissa kaupunkien yhdistymistä. Emme sinällään ole näkökulmiamme välttämättä muutaneetkaan, mutta olemme siinä mielessä realistisia tämän asian kanssa tällä hetkellä, että tässä on aika paljon tullut vuosien kuluessa hakettua päätä seinään. Me kaikki tiedämme sen, että näkemykset tässä salissa, tämän kaupungin sisällä, riippumatta puolueesta, ovat lähempänä toisiaan kuin saman puolueen jäsenillä tuohon naapurikuntiin verrattuna.

Tässä esityksessä on sinällään paljon hyvää ja sellaista, josta voidaan jatkojalostaa eteenpäin, mutta nyt tässä kokouksessa kannatan edustaja Taipaleen hylkäysesitystä. Meidän on viisainta odottaa ja katsoa, mitä vaalien jälkeen tapahtuu. Tämä koko pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan alueen hallintokysymykset, sote-uudistuksen eteneminen – kaikki nämä kysymykset ovat tällä hetkellä suuressa määrin auki. Ei ole nyt viisasta edetä sillä tavalla, mitä tässä pohjaesityksessä esitetään.

Valtuutettu Saarnio

Arvoisa puheenjohtaja.

Minä tulin valtuustoon vuonna -69 ja oikeastaan jo silloin ajattelin sitä, että tästä koko pääkaupunkiseudusta tulisi yhteinen alue. Kannattaa muistaa, että kun 40-luvun lopulla Malmi ja muut Munkkiniemet liitettiin Helsinkiin – Kulosaari – niin kaupunki muuttui aivan toiseksi. Siitä huolimatta meillä on tällä hetkellä kulosaarelaisia ja malmilaisia täällä, aivan niin kuin olisi tulevaisuudessakin kaupungissa tikkurilalaisia, tuomarilalaisia, kivenlahtelaisia ja niin poispäin, jos me tekisimme jotakin todellista yhteistyötä.

Kun liikenne, jätevesi, raakavesi, jätteenhuolto, kaikki puoltaa isoja ratkaisuja, jotka koskevat paljon suurempia alueita kuin yhtä kuntaa, niin tuntuu omituiselta, että tätä hoidetaan ikään kuin 4, 5 konttorissa. Tässä mielessä olisi aivan paikallaan lähteä syvään yhteistyöhön ja olisi hyvä selvittää, miten nyt sitten Pariisi toimii tai Lontoo – Pariisikin on niin tiuhaan täynnä pieniä kaupunkeja, että siellä on Hotel du Villejä enemmän kuin ilmeisesti pizzerioita. Siitä huolimatta tuntuu, että Pariisi

11.3.2015

suurkaupunkina toimii varsin hyvin. On nähtävä, että suurkaupungilla on suurkaupungin edut toiminnoissaan ja mahdollisuudet hoitaa yhteistyötä. Miten sen sisäinen demokratia järjestetään, se on vaikea kysymys, mutta se on täysin hoidettavissa. Esimerkiksi tällä hetkellä Vetoa ja Voimaa Mellunkylään -liike on paljon parempi kuin yksikään kaupunginosavaltuusto, mitä tullaan perustamaan.

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Saarniolle voi tietysti muistuttaa siitä, että juuri nämä kyseiset vesi-, jäte- ja liikennekysymykset ovatkin tällä hetkellä jo YTV:n perillisten hoidossa, eli laajemmalla alueella kuin tämä kuntaliitos. Juuri siihen suuntaan meidän täytyy mennä ja juuri sen takia tämä kaupunkiliitos ei meitä nyt tästä pelasta.

Kiitos.

Ledamoten Wallgren

Bästa fullmäktige. Bästa ordförande.

Valtuutettu Kaarin Taipale puhui hyvin. Kannatan hänen esittämänsä hylkäysesitystä.

Mutta haluan palata yhteen näkökohtaan, yhteen ulottuvuuteen, joka oli hyvin esillä kaupunginjohtaja Pajusen esittelyssä. Se on tämä kansanäänestysasia. Päinvastoin kuin Suomessa usein ajatellaan, ei ole niin, että kansanäänestys on väline, jota pitää käyttää vain hyvin valikoidusti, ? selkeissä tilanteissa, vaan päinvastoin, meillä on maailmalta tutkimukseen perustuvaa tietoa ja kokemus siitä, että monimutkaiset, monen vaihtoehdon kansanäänestykset voivat olla erinomainen tapa ratkaista asioita. Minä haluan myös kiinnittää huomiota siihen, mihin valtuutettu Hakanenkin aiemmin, että viime valtuuston laatimassa demokratiaraportissa on kohtalaisen paljon ja hyvinkin myönteistä pohdintaa kansanäänestysten käytön laajentamisesta Helsingin asioissa, ja miksei myös metropoliasioissa.

Toivon, että tässä jatkovalmistelussa käydään läpi kaupunginjohtaja Pajusen esittämän mallin perusteella, millä tavalla voidaan kehittää tätä kansanäänestysulottuvuutta tämän metropolihallinnon tai kuntaliitosten sekä poliittisen mielikuvituksen että päätöksenteon vauhdittamiseksi siten, että neljä aspektia on mukana. Yksi tärkein, mikä oli meillä demokratiaraportissa viimeksi, on tämä demokraattisen prosessin laatu. Mikä

11.3.2015

on kuntalaisten aloitteen merkitys silloin, kun muotoillaan näitä esityksiä, joiden välillä kansanäänestyksessä valitaan? Mikä on se prosessi, jolla informoidaan ihmisiä – tämä on yksi ulottuvuus.

Minä mainitsen nämä kolme muuta ulottuvuutta: Yksi on se, että voitaanko käyttää painotettua äänioikeutta, koska tässä on se demokraatiakysymys, että kenelle tämä asia kuuluu ja missä määrin. Sitten kaksi muuta – mainitsen ne vielä, anteeksi, puheenjohtaja – mikä rooli voisi olla monen vaihtoehdon äänestyksellä ja missä määrin on vaaraa siitä, että ylhäältä tuleva aloite on manipuloiva eikä demokraattinen.

Kiitos.

Ledamoten Månsson

Tack ordförande.

Jag kommer att rösta för Kaarin Taipales motförslag och jag ska kort motivera det. En stad med så mycket över en miljon invånare som ett Storhelsingfors skulle bli, det skulle bli ett svart hål i betydelserna demokratiunderskott.

Eli tällaisesta Suur-Helsingistähän tulisi musta aukko, mitä demokraatiavajeeseen tulee. Tällainen kaupunki olisi hyvin vaikeasti demokraattisesti johdettavissa. Tällainen kunta kooltaan poikkeaisi niin radikaalisti koko Suomen muusta kuntakentästä, että ei olisi mielekäs ratkaisu.

Myös minun kantaani vaikuttaa se, että kaikki muut kunnat – niin kuin olemme kuulleet tänä iltana vahvistuksen – vastustavat tätä hanketta. Pitääkö Helsingin nyt sitten käyttää isännän ääntä tällaisessa kielteisessä mielessä näitä kaikkia naapureitamme vastaan? Ei näköjään kuitenkaan oleteta valmiutta missään tapauksessa muualla. Sipoon osalta haluan erityisesti todeta, että sen jälkeen, kun Helsinki pakkoliitoksella sai Östersundomin alueen, niin kyllä loppu Sipoosta, ? Sipoon kuuluu luontevasti Itä-Uudellemaalle eikä tälle seudulle.

Mikä on sitten vaihtoehto? Metropolihallinto olisi voinut olla, mutta paitsi että se meni mönkään, niin sehän myös ontui pahasti malliltaan. Mutta meillä on jo nyt – meillä on HSL hoitamassa, ei ainoastaan joukkoliikennettä, vaan huom. myös liikennesuunnittelua. Tätä eivät kansalaiset ehkä aina miellä, mutta siinä listassa, minkä me HSL:n hallituksessa teimme tai hyväksyimme viime viikolla HLJ-suunnitelmaksi, niin siinä on paljon ihan tiehankkeita, jotka palvelevat autoilijoita ja kaikkia muita eikä vain joukkoliikennettä. Eli maankäyttö tältä osin – siis liikenne-

11.3.2015

nesuunnittelun osalta – on jo HSL:llä. HSY:llä on ympäristötoiminnot eli jäte- ja vesihuolto. Sitten on koko HUS ja HYKS, joissa on jo terveydenhoito – nyt erikoissairaanhoidon osalta, mutta jos nyt jotkut sote-suunnitelmat toteutuvat ensi vaalikaudella, niin sitten on myös perusterveydenhuolto ja ehkä sosiaalihuoltokin tällä HUSilla, ja HYKS sitten erikoissairaanhoidon osalta edelleen. Eli se on jo hoidettu.

Sitten meillä on Uudenmaan liitto, jossa tämä seutu on kuitenkin se määräävä ja se, jonka alue muodostaa pääosan – siis väestöpohjaltaan ja toiminnaltaan – tästä maakuntakaavasta, jonka Uudenmaan liitto hyväksyy. Mikä siis puuttuu? No tietysti maankäyttö siltä osin kuin se koskee esimerkiksi asuntorakentamista. Pitäisikö tälle muodostaa oma elin, tällainen kuntayhtymä, vai pitääkö HSL:lle tai Uudenmaan liiton kanssa sopien jakaa se nykyisille elimille? Emme me ole nyt ihan ilman vaihtoehtoa, jos tämä esitys hylätään.

Olen hylkäämisen kannalla. Ryhmämme ei ole aivan yhtenäinen tässä, mutta kukaan meistä ei vissiin tätä esitystä hyväksykään.

Kiitoksia.

Valtuutettu Saarnio (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Edellinen puhuja puhui tästä demokratiavajeesta, joka on yksi mahdollinen seuraus tällaisista suuremmista yksiköistä, mutta viime valtuustokaudella 85-henkinen Helsingin kaupunginvaltuusto kokoontui ilman ainnuttakaan edustajaa Vuosaaresta, jossa 40 000 ihmistä asuu. En tiedä, kuinka hyvin se edisti demokratiaa tässä kaupungissa sekään. Minä luulen, että pelkällä edustuksellisella demokratialla tänä päivänä näitä asioita ei enää ratkaista. Kaikki tällaiset organisatoriset ratkaisut edellyttävät myös aivan uudenlaista pohdintaa kansalaisvaikuttamiseen. Ei ole enää tänä päivänä tapana, että ihmiset kokoontuvat iltaisin vai omiin demokraattisiin kokouksiinsa.

Valtuutettu Niiranen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Rantala ja Månsson sekä RKP tuntuvat lähestyvän tätä yhdistymissopimusta ikään kuin kielipolitiikalla – ainakin näin voisi tulkita tästä, että Sipoota nähtäisiin mieluummin tuonne itään päin, Porvoon

11.3.2015

suuntaan liittyvänä. En ihan ymmärrä tätä etenkin sen johdosta, että Sipoon suunta on se kaikkein luontevin laajentumissuunta noin kaupunkisuunnittelun näkökulmasta Helsingille kasvaa. Sipoossa on paljon maareserviä, tyhjää aluetta, erinomaista aluetta asuinrakentamiselle – otetaan nyt esimerkiksi vaikka Östersundomin osalla itämetron rakentaminen ja sen jatkaminen tulevaisuudessa.

Sitten mitä tähän kielipoliittiseen näkökulmaan tulee, niin tuntuisi siltä, että suomenruotsalaisilla on Helsingin yhteydessä paljon paremmat mahdollisuudet saada palveluita, vaikkapa nyt koulutuksen osalta. Meilähän on erinomaisen suuri suomenruotsalainen kielivähemmistö täällä Helsingissä.

Ledamoten Månsson

Ei tämä kielipoliittikkaa ole, vaan tämä on nimenomaan nyt Sipoon itsemääräämisoikeuden kunnioittamista, samoin kuin Espoon, Vantaan ja Kauniaisen – mutta se on vähän eri tarina.

Mitä tulee sitten Vuosaaren edustukseen, niin nythän Vuosaari on hyvin täälläkin edustettuna – eikö niin? – mutta uskooko valtuutettu Saarnio, että Vuosaarella olisi sitten enemmän edustajia tässä ehkä samansuuruisessa koko Suur-Helsingin kaupunginvaltuustossa? Väitän kyllä, että yhä useampi kaupunginosa – jos se nyt on kaupunginosista kiinni – jäisi ilman edustusta tällaisessa suuressa kunnassa.

Valtuutettu Rauhamäki

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olemme oikeastikin isojen asioiden äärellä. Varmaan silloin, kun maan nykyinen hallitus hallitusohjelmansa lanseerasi ja siellä kuntarakennuudistus hyvin voimallisesti tuotiin ehkä yhdeksi isoimmaksi maan nykyisen hallituksen tavoitteeksi tällä hallituskaudeksi, odotuksen tälläkin seudulla, pk-seudulla ja erityisesti varmaan Helsingissä olivat melkoisen suuria. Kun sitten maan hallitus on tässä hankkeessaan melkoisen flopin onnistunut tekemään, niin surukin on varmaan ainakin osalla meistä jonkun kokoinen. Tämä hanke on edennyt sitten tässä hieman myöhemmin hallitustaipaleen vaiheessa tähän pisteeseen, että Helsingissäkin ollaan asiasta linjaamassa ja selvityshenkilöt ovat työnsä tehneet.

11.3.2015

Suosittelisin, kun täällä paljon puhutaan siitä demokratiavajeesta muusta, tutustumaan tarkemminkin tähän selvityshenkilöiden tai kuntajakoselvittäjien ehdotukseen. Kyllähän tämä nykyinen meidän himmeli-maailmamme aidosti, jos joku, on epädemokraattinen. Minä olen ollut YTV:n hallituksen puheenjohtaja, Uudenmaan liitossa töissä, HSY:n hallituksen puheenjohtaja ja HSL:n hallituksen puheenjohtaja. Minä tiedän ihan hyvin, että aidosti se, jos joku, on epädemokraattista päätöksentekoa. Kuntayhtymämaailma on varmin tapa viedä päätöksenteko mahdollisimman kauas kuntalaisista ja kuntademokratiasta.

Siltä pohjalta itse oikeastaan rakennan sen ajatuksen, että onko oikeasti niin, että kun me mietimme kaupunkilaisia täällä pääkaupunkiseudulla – on sitten espoolaiset, vantaalaiset, helsinkiläiset, sipoolaiset tai kauniaislaiset – kun he päivisin liikkuvat siellä arjessaan ihan ongelmitta kuntarajojen yli, niin minkä ihmeen takia niitä kuntarajoja pidetään näin pyhinä, että niihin ei voisi puuttua, kun arki on kuitenkin ihan toista. Jos lähdetään siitä, että vaikka varmaan harva uskoo – enkä minäkään – että tämä prosessi sinänsä menee maaliin tänään. Tänään se ei ainakaan mene, mutta ei välttämättä koko tämä erityinen kuntajakoselvitys johda siihen, että nämä 5 kuntaa yhdistyvät.

Millaisen signaalin Helsinki antaa tänään tästä valtuustosta ulospäin? Antaako Helsinki sen signaalin, että me suljemme peruskunta-ajattelun pois, sen, että peruskunta olisi edelleen se, miten me haluamme rakentaa pääkaupunkiseudun yhteistyötä? Vai annammeko me sen signaalin, että jatkossa kuntaliitoksia Helsinki ei tavoittele tällä seudulla? Tästä minun mielestäni on ennen kaikkea kysymys siinä vaiheessa, kun tänään äänestetään. Itse olen aivan vakuuttunut siitä, että kun katsotaan historiallisesti, Helsinki on perinteisesti ollut pääkaupunkiseudun kuntaliitoksien kannalla. Sen signaalin antaminen tulevalle tai sitä seuraavalle maan hallitukselle, että Helsinki ei enää ole halukas kuntaliitoksiin tällä seudulla, olisi väärä päätös.

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helppo jatkaa tuosta Tatun esimerkistä. Kun sisältä katselee pitkään kuntayhtymiä ja siellä olevia vaikeita asioita peruspalveluihinkin liittyen tällä seudulla, niin 10 vuotta HUSin hallituksessa on opettanut, että jotain on pakko tehdä pääkaupunkiseudun kuntien yhdistämiseksi. Jussi Pajusella oli hyvä kaavakuva siitä, miten me olisimme voineet tai voisimme edetä kuntaliitosten tielle vastaamalla – ja niin kuin vastaammekin toivottavasti enemmistönä – siihen, että kuntaliitokset ovat mahdol-

11.3.2015

liset. Helsingin on aina kasvanut kuntaliitoksilla. Meillä on nämä Pekka Saarnion hyvin luettelemat Lauttasaari, Munkkiniemi, Kulosaari, Huopalahti – ne ovat kaikki kasvaneet kuntaliitoksilla Helsinkiin, ja meillä on yhtenäinen palvelujärjestelmä.

Jos ei nyt sitten kuntaliitoksia yhdistymissopimusten pohjalta päästä tekemään, meidän on joka tapauksessa kiivaasti jatkettava toimintatapojen yhdistämistä tällä usean kunnan alueella. Se tarkoittaa sellaista asiaa, että kun Apotista – yksinkertaisesta asiasta saada toimivat tietojärjestelmät sosiaali- ja terveydenhuoltoon – ollaan nyt äänestämässä 5 eri kunnassa, ja muun muassa niin, että kun mukana on Kirkkonummi, niin siellä valtuustoa myöten jokaisesta muutoksesta Apotin, tämän tietopalvelujärjestelmän muutoksiin joudutaan äänestämään. Ei se ole demokratiaa.

Yhteisesti alueen kuntien on jatkettava. Nyt minun esimerkkini on tietysti sote-palveluista. Meidän pitää tehdä ne tiivistämällä erittäin vaikeiden neuvottelujen jälkeen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyötä. Aina löytyy joku kunta, jolle juuri se sopimustapa ei sovi, joka olisi parasta sairaanhoidon palvelujen turvaamiseksi tai perusterveydenhuollossa perhepalvelujen järjestämiseksi. Halutaan erilaisia versioita, ja se on loputon neuvottelujen määrä.

Kilpailukykyä varten pääkaupunkiseudun pitää konseptoida jopa sote-palvelunsa niin, että me voimme vertailla kansainvälisten yhtiöiden ja eri kuntien palvelutapoja ja sitä, mitä missäkin kunnassa asiat maksavat. Eihän tällä työn määrällä ole loppua, koska tähän 5 eri kunnan tapaan toimia esimerkiksi ihan tässä HYKS-alueella – se työmäärä on aivan valtava. Minä voin kuvitella, että näin on myös muissa: liikennekuntayhtymässä, ympäristökuntayhtymässä.

Sitten meillä ei ole inhimillisesti varaa siihen, että meillä on kuntakohtaiset putket tällä hetkellä sosiaali- ja perusterveydenhuollon palveluissa. Ei oikeasti ole hyväksyttävää, että jos Vantaalla ei ole varaa johonkin asiaan, mutta Espoolla ja Kauniaisilla on, niin asiat hoidetaan eri tavoin, paremmin ja huonommin. Tämä erilaistaa näiden kuntien asukasrakenteen palvelujen saamista, ja jos mikään, niin se on kyllä segregation lisäämistä. Silloin se on tarkoitushakuista, kun nämä kunnat toimivat erillään, erilaisin kriteerein.

Minä haluan rakentaa alueen kuntaliitoksilla, yhtenäisen. Se on veto-voima – Månsson lähti pois, mutta Suomessa on aina ollut niin, että pääkaupunki on eronnut muun maan kunnista. Niin varmasti nytkin on, ja jatkossakin pitäisi paremmin ja tiiviimmin pitää puoliamme pääkaupunkiseudun yhtenäisenä kuntana.

11.3.2015

Valtuutettu Niiranen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Tässä valtuutettu Rauhamäen ja Urhon puheenvuoroissa tuli tämä kuntayhtymien demokraattisuus tai epädemokraattisuus esille. Haluaisin siihen todeta vaan sen, täydentää niin, että eihän tämä 5 kunnan yhdistyminen sinällään mitään tekisi demokraattisemmaksi, vaan ehkä se selkeytys olisi siinä, että kun vähemmän ja isompia kuntia, niin tämä omistajaohjaus näissä kuntayhtymissä selkeytyisi ja sitten mahdollisesti myös seudullinen ajattelu vahvistuisi. Mitä taas siihen tulee, niin esimerkiksi HSL:n osaltahan tätä pitäisi laajentaa, tätä kuntayhtymää niin, että koko tämä HLJ-alue, 14 kuntaa, tulisivat HSL:n jäseniksi. Silloinkinhan siellä on kuntayhtymässä kuitenkin se hallitus, jonka jäsenet ovat paljon vastuussa tämän demokraattisuuden toteutumisen osalta.

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rauhamäki kysyi, minkä signaalin Helsinki tänään lähettää. Jos se puoltaa tätä liittosopimusta, niin silloin se lähettää sellaisen signaalin, että me emme välitä siitä, mitä nämä naapurikunnat sanovat, vaan me haluamme tietää kaiken paremmin.

Toinen pointti, mikä tässä on tullut esille, että kuntayhtymiähän ei ole kukaan kai tässä ollut unelmoimassa lisää, vaan nimenomaan se, mitä täällä tarvittaisiin, olisi suorilla vaaleilla valittua ja sillä tavalla demokraattista ja vahvaa päätöksentekoa. Voisi ajatella juuri, että YTV:n perilliset, niin kuin ? sano ? , siis HSL ja HSY, nehan ovat yhtäältä näyttäneet juuri sen, että niitä tarvitaan, koska juuri ne ovat laajentuneet, ja kuten äsken myös Niiranen totesi, niin niiden pitäisi edelleenkin laajentua. Niiden ainoa ongelma on tässä vaiheessa juuri se, että ne eivät ole demokraattisia.

Sitten kolmanneksi Ulla-Marja Urho puhui sote-ratkaisusta, josta emme tiedä vielä yhtään mitään. Sitä ei voi tähän keskusteluun tuoda mukaan.

11.3.2015

Valtuutettu Rauhamäki (vastauspuheenvuoro)

Kiitokset repliikistä valtuutettu Taipaleelle.

Ehkä lähtökohta on varmaan se, että kyllä HSL:n varmaan pitäisi laajentua, mutta jos mietitään joukkoliikennettä tai liikennejärjestelmäsuunnitelmaa, niin kyllä 15 kuntaa varmasti on ihan hyvä hanke. Mutta jos mietitään pääkaupunkiseudun kaupunkeja, niin siinä on erityiset haasteet kuitenkin ja mahdollisuudet joukkoliikenteen kehittämiseksi ihan eri tavalla, jos olisimme samaa kaupunkia.

Sitten oma mielipiteeni on kuitenkin lähtökohtaisesti se, että Helsinki tekee kyllä ihan omat linjauksensa riippumatta siitä, mitä Espoo tai Vantaa ovat asiasta olleet mieltä. Kyllä minä lähden siitä – ihan samalla lailla kuin Espoo ja Vantaa ovat tehneet omat linjauksensa tässä asiassa aivan riippumatta siitä, mitä Helsinki on mieltä.

Valtuutettu Saarnio (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Minäkin halusin vain lyhyesti sanoa, että emme ? me nyt tee Helsingin linjausta emmekä kysy sitä, haluaako Kauniainen liittyä meihin vai haluammeko me liittyä Kauniaisiin.

Valtuutettu Nieminen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuustoverit.

Kiitän taas kerran valtuutettu Pekka Saarniota hienoista ja viisaista puheista. Samalla hieman ihmettelen nurkkapatriotismia, mikä meillä on nyt tähän meidän rakkaaseen Helsinkiimme liittyen. Itse tulen Helsingin maalaiskunnasta, Degerö-Laajasalon saarelta. Sitä ennen asuin Santahaminassa, joka oli itsenäinen hallintokunta vielä 100 vuotta sitten. Se äänesti yksimielisesti liittymisestä Helsingin kaupunkiin – siis yksimielisesti – saadakseen paremmat köyhäinhuollon palvelut, koulutuspalvelut ja yhteydet kulttuuripalveluihin. Silloinkin erinäköiset nurkkapatriootit vastustivat, lähinnä täältä kantakaupungista, syrjäisen Santahaminan liittämistä kaupunkiin. No, toisin kävi.

11.3.2015

Euroopan tulevaisuus on kaupunkien. Ei keskenään kiistelevien pienten kaupunkien. Olen 6, kohta 7 vuotta katsellut meidän kuntarajojamme. Ne ovat todella teennäiset. Mihin siirretään pilaantuneet maamasat? Mistä otetaan kiviaines? Lumestakin pitää maksaa vuokraa, kun vie naapurikunnan alueelle. Toki me otamme saman verran, kun ? Espoo meidän puole ? lunta. Luonto ei tunne rajoja. Luonnonsuojelu ei tunne rajoja. Me haluamme väkisin rakentaa niitä. Me tukehdamme nyt itsemme nykyisten rajojemme sisään ja hävitämme meille niin rakkaan Helsingin pikkuhiljaa. Itse en oikeasti näe muuta tulevaisuutta kuin sen, että Helsinki kasvaa ja saamme rajat luonnollisiksi.

Kiitos kaikille.

Valtuutettu Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä on käytetty hyviäkin puheenvuoroja tämän keskustelun aikana. Erityisesti minä haluaisin nostaa tällä kertaa Erkki Perälän ja Pekka Saarnion hyvät ja analyttiset puheenvuorot tästä tilanteesta. Pekka Saarnio nosti hyvin esille nämä uudet demokratiamuodot, kuten esimerkiksi tämän kuuluisan Vetoa ja Voimaa Mellunkylään -hankkeen. Se on tuonut ihan varmasti jotakin uutta tähän lähidemokratia-ajatteluun.

Björn Månssonille on sanottava, että kyllä Helsingin pitää osata ottaa kanta tähän kysymykseen, kuten kaupunginhallituksen puheenjohtajakin tässä totesi. Lisäksi Hakaselle haluaisin todeta, että kyllähän tämä valmistelu on ollut varsin avointa. Täällä valtuustossakin me olemme käsitelleet asiaa aika useita kertoja. Siitä on myös hyvin käyty keskustelua muilla foorumeilla kuin täällä.

Kannatan ehdottomasti tätä kaupunginhallituksen esitystä.

Valtuutettu Männistö

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Metropolialue ja sen ydin, pääkaupunkiseutu, on asukkaan näkökulmasta selkeästi yhtä yhtenäistä kaupunkirakennetta. Kuntarajoja ei huomaa, kun ne ylittää.

11.3.2015

Seudulla on vallitsevana hyvin tunnettuja tiettyjä maamme ainoaan metropolialueeseen liittyviä ongelmakohtia, jotka rajaavat tämän seudun kehityksen ja kasvun edellytyksiä. Ehkä eniten tunnettu on segregatio eri alueenosien välillä, parhaimpien ja heikoimpien tekijöiden keskittyminen tietyille alueille ja vastaavasti tätä edeltävä ja tästä juontuva kilpailu yli hallinnollisten päätöksentekorajojen. Ei ole salaisuus, että pääkaupunkiseudun kunnat kilpailevat parhaista veronmaksajista, menestyvimmistä yrityksistä esimerkiksi maapolitiikan keinoin. Tämä edelleen kiihdyttää segregatiota.

Niin ikään liikenteen suunnittelu on ongelma. Liikennejärjestelmällä on seudullista merkitystä, ja päätökset lähes yksinomaan liittyvät koko kaupunkialueen kehittämiseen. Kuitenkin päätökset tehdään yhä usein kunnissa. Asuminen ja etenkin asuntopula, asuntojen jatkuva palkkoja ja ostovoimaa nopeampi hinnannousu, on kenties hankalin näistä seudun ongelmista asukkaan näkökulmasta. Pääkaupunkiseudulla käytetään suurempi osuus käytettävissä olevista tuloista asumiseen kuin missään muualla maassamme. Kehitys on tältä osin vain heikentynyt viime vuosina. Elinkeinpolitiikka on luonteeltaan seudullista, mutta useat, jälleen kerran kaavoitukseen ja rakentamiseen, kasvun edellytysten luomiseen liittyvät päätökset ovat kunnallisia, kun kuitenkin koko seudun menestys on se, joka ratkaisee.

Näitä ongelmia yhdistää se, että ne ovat kaikki luonteeltaan seudullisia, mutta niistä päätöksen teko on kunnallista ja usein vaatii yksittäisissä kunnissa tehtäviä päätöksiä. Seudun nykyinen hallintomalli pääkaupunkiseudusta puhuttaessa on se, että näistä seudullista luonnetta olevista päätöksistä tehdään päätöksiä katsoen vain yhtä osakokonaisuutta 4 eri paikassa, 4 eri päättäjien toimesta.

Kuvaava esimerkki on se, että katsoessamme vaikkapa muiden maailman pääkaupunkien metroverkkoa en ole vielä koskaan löytänyt sellaista metroverkkoa, joka olisi päätetty rakentaa vain ja ainoastaan kaupungin keskustasta vain ja ainoastaan itään, ei minnekään muualle, eikä voi olla näkemättä yhteyttä kuntarajoihin, jotka tulevat vastaan pohjoisessa ja lännessä. Nyt toki voidaan sanoa positiivisena kehityskulkuna se, että länsimetro vihdoin rakentuu. Tästäkin hankkeesta päättäminen kesti kuitenkin vuosikymmeniä, eikä voi sanoa, että tässä muuttuvassa maailmassa se olisi erityisen nopea tahti.

Miten näitä ongelmia sitten voi ratkaista? On selvää, että sellainen metropolihallinto, jolle keskitettäisiin päätöksenteko keskeisistä, seudullista luontoa olevista kysymyksistä, voisi tulla kyseeseen. Mutta yksinkertaisin ja hallinnollisesti järkevin ratkaisu, joka kiistatta keskittäisi päätöksenteon yhteen paikkaan, yksien päättäjien toimesta, olisi kuntaliitos, jota

11.3.2015

nyt kuntajakoselvittäjät esittävät. Metropolihallinto, jota esitettiin, ei olisi ongelmia ratkaissut, koska se oli varsinaisilta tehtäviltään ja vallaltaan varsin kevyt. Nyt, kun tämäkin hanke on kuopattu, keinovalikoimaan jää kuntaliitos pääkaupunkiseudulla, jota Helsinki on tähän saakka kannattanut.

Päätäjät eivät ole saaneet tästä päätettyä. Toivon, että seuraavaksi voisimme kysyä kansalaisilta. Ehkä, jos tuoleihin rakastuneet päättäjät eivät saa päätöksiä aikaiseksi, niin tämän alueen asukkaat näkevät, että pääkaupunkiseutu on kiistatta yhtenäinen kaupunki.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Joskus isojen päätösten edessä on syytä katsoa historiaa. Historian saatossa Helsinkiin on tehty monia alueliitoksia. Kun nyt jälkikäteen tarkastelemme näitä tehtyjä alueliitoksia, niin eivätkö ne kaikki ole osoittautuneet jälkikäteen hyviksi ratkaisuiksi? Tämä antaa mielestäni vahvan perusteen luottaa siihen, että näin tulisi käymään myös tämän alueliitoksen suhteen. Nähdäkseni on luonnollista, että yhtenäistä kaupunkirakennetta hallittaisiin yhtenä kaupunkina.

Mielestäni kuntajakoselvittäjät ovat tehneet hyvää työtä. Pidän tärkeänä, että Helsinki kertoo oman kantansa asiasta. Muut kunnat pitävät kyllä huolta omien kantojensa ilmaisemisesta. Helsingin tehtävä on sanoa oma kantansa eikä toisten kantoja. Miksi on tärkeää, että Helsinki sanoo tänään "kyllä"? Sen tähden, että Helsinki on silloin edistämässä ratkaisun syntymistä eikä itse rakenna pattitilannetta. Nähdäkseni Helsingin "kyllä"-päätös on kaikissa tilanteissa viemässä asioita parempaan suuntaan kuin "ei"-päätös. Vaikka tuloksena olisi lopulta vain Helsingin ja Vantaan liitos – mikä olisi ehkä kansanäänestyksen jälkeen todennäköisin kehityspolku – niin silti tilanne olisi merkittävästi nykyistä parempi.

Kiitos.

Valtuutettu Kantola

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja ja muut valtuutetut.

Tässä keskustellaan nyt hirmu isosta ja kunnianhimoisesta suunnitelmasta, joka tapahtuu, jota uudistusta on ajettu tuolla valtakunnan tasol-

11.3.2015

la ja nyt täällä kuntatasolla. Niin kun on huomattu, tämä sote- ja kuntarakenneuudistus ei ole toteutunut valtakunnan tasolla. Nyt se, että tätä kuitenkin täällä kuntatasolla viedään eteenpäin, niin tietyllä tapaa minä näen, että se menettää nyt tämän valtakunnan tason uudistustyön keskeytymisen takia pohjan. Tietysti tässä herää kysymys siitä, miten nyt näiden toisten kuntien signaali tästä, tämä negatiivinen vastaus, niin se kai tulisi ottaa huomioon myös Helsingissä.

Eli pidän tätä ennenaikaisena tässä vaiheessa. Mielelläni näkisin, että tätä demokratiaa ja kansalaisten osallistumista vahvistettaisiin muilla tavoin kuin nyt järjestämällä kansanäänestys asiasta, josta kuntalaiset eivät todennäköisesti juurikaan paljoa tiedä.

Kiitos.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Kannatan 4 kaupungin yhdistymistä. Jos ajattelemme Helsingin historiaa, josta tässä on aikaisemminkin puhuttu, luulenpa, että Munkkiniemessä ja Lauttasaassa esimerkiksi ollaan hyvin tyytyväisiä siihen, että ollaan osa Helsinkiä. Tosin jotkut Lauttasaassa epäilivät, että kun Lauttasaaren silta jäi pystyyn, niin se oli paikallisten separatistien tekosia – pyrkivät sillä irrottautumaan Helsingistä. Tämä on myös tärkeää siltä osin, että asun nykyään Herttoniemessä. Peruspaljasjalkaisena stadilaisena en voisi siellä asua, ellei sitä olisi aikoinaan liitetty Helsinkiin.

Jos ajatellaan kuntien rajoja, ovat ne ihmisten näkökulmasta täysin tavalta pudonneita. Palveluiden ja liikkumisen kannalta ne voivat toimia esteenä. Voi olla, että koulu, päiväkotia on huomattavasti lähempänä omaa kotia, mutta se on kunnan rajan toisella puolella. Meidän pitää tehdä alueellisia päätöksiä. Keskeisiä ovat asuntopolitiikka, maankäyttö ja joukkoliikenne. Niissä näiden 4 kunnan alueella ei voi ajatella niin, että yksittäinen kunta tekee ja vedättää toinen toistaan, vaan ne pitää pystyä tekemään yhdessä. Sen vuoksi olisi järkevää kuntaliitos.

Hyvät valtuutetut.

Huolta kannetaan demokratiasta. Tällä hetkellä Helsingissä on noin 600 000 asukasta. Me 85 valtuutettua edustamme näitä 600 000:ta helsinkiläistä. Moni kokee jo nyt, että Helsingin kaupunginvaltuusto on monissa päätöksissä varsin kaukana tavallisista helsinkiläisistä. Mitä

11.3.2015

sitten, jos yhdistettäisiin nämä kunnat miljoonakaupungiksi? Silloin vasta valtuusto olisikin kaukainen monista uuden kaupungin asukkaista. Siksi tätä ratkaisua ei voi tehdä ilman kaupunginosavaltuustoja ja sitä, että paikallisista asioista enemmän päätetään paikallisesti, alueellisesti, isomman, uuden kaupungin valtuustossa. Nämä ovat sellaisia ratkaisuja, reunaehtoja, joilla tätä kannattaa viedä eteenpäin.

Me emme tee täällä päätöstä espoolaisten puolesta. Me emme tee täällä päätöstä kauniaislaisten tai vantaalaisten puolesta. Täällä tänään ilmaisemme sen, onko Helsinki halukas jatkamaan sitä työtä, jolla nämä kaupungit voitaisiin yhdistää. Itse kannatan demokratiaa. Minusta olisi tärkeää, että siinä vaiheessa, kun löytyy yhteinen näkemys, järjestetään kaikkien 4 kaupungin osalta yhteinen kansanäänestys, jossa kaikki alueen asukkaat pääsevät äänestämään siitä, laitetaanko kunnat yhteen. Se on tulevaisuuden kannalta järkevä ratkaisu.

Tämän lisäksi ei yksin 4 kaupungin yhdistäminen ratkaise alueellisia ongelmia, vaan sen lisäksi tarvitaan mahdollisesti myös yhteistyötä metropolialueen kanssa ja yhteisiä ratkaisuja. Nämä eivät ole toisiaan pois sulkevia asioita, se, että 4 kaupunkia yhdistettäisiin ja sen lisäksi tulisi myös laajempaa alueellista hallintoa. Ylipäänsä täällä on hyvin kuvattu niitä erilaisia hallintohimmeleitä, mitä meillä on niin pääkaupunkiseudulla kuin laajemminkin. Meidän pitäisi yksinkertaistaa meidän hallintoamme, mennä 3-portaiseen hallintomalliin. Nyt meillä on AVI:ja, meillä on ELYjä, meillä on maakuntaliittoja. Meillä pitäisi olla paljon selkeämpi tämä hallinto. Sillä saataisiin myös järkeviä säästöjä, joita nykyään peräänkuulutetaan.

Siis kannatan sitä, että Helsinki suhtautuu avoimesti 4 kaupungin yhdistämiseen. Muut kaupungit tekevät ratkaisut omasta näkökulmastaan.

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä on käytetty paljon kauniita puheenvuoroja siitä kaikesta, minkä takia tarvitaan yhteistyötä tällä alueella. Juuri siitä on kysymys, ja juuri siitä on kysymys, että tämän alueen pitää olla paljon laajempi ja sen yhteistyön myös valtion erilaisten hallintorakenteiden kanssa varmaan pitää olla myös tiiviimpää. Me tarvitsemme ihan toisenlaisia ratkaisuja.

Minä halusin erityisesti kommentoida tätä, että täällä on muisteltu sitä, mitä kaikkia Kulosaaria, Herttoniemiä ja Santahaminoita Helsinkiin on

11.3.2015

yhdistetty. Täytyy todeta, että Santahamina ei vielä ole antautunut. Sitä on monesti haluttu myös asuntokäyttöön, mutta ei ole onnistunut. Nythän ei ole kysymys siitä, mitä kaikkea Helsinkiin haluttaisiin liittää – ja tämä on juuri se asennevamma, mikä tässä nyt taustalla pikkuisen on – vaan kysymys on juuri siitä, mitkä kunnat vapaaehtoisesti haluaisivat yhdistyä.

Valtuutettu Huru

Kiitos, puheenjohtaja.

Silloin, kun oli tämä Helsinki—Vantaa-yhdistymisen selvitys ja olin siinä seurantaryhmässä mukana, niin pääsääntöisesti tavoite olisi melkein ollut se, että yksinkertaisesta ? ja tavoitellaan tätä Vantaan yksinkertaistettua mallia vaikka terveyspalveluissa. Tuo olisi heikentänyt kylä helsinkiläisten palveluja. Mutta nämä, että nyt onkin sitten useammasta kaupungista ja niiden yhdistämisestä kyse, niin samalla tavalla kuin valtakunnallisessa soite-ratkaisussa haettiin tätä kunnallista itsehallintoa, kuntien verotusoikeutta ja muuta, niin tässäkin tapauksessa pitäisi nämä samat periaatteet löytyä. Henkilökohtaisesti en kyllä voi olla myönteisellä kannalla tässä asiassa.

Kiitos.

Valtuutettu Ikävalko

Kiitos, puheenjohtaja.

On merkillistä, että tätä puhetta kyllä tässä maassa ja tässä kaupungisakin riittää. Kun meillä on tuossa naapurissa Tukholman kaupunki ja Tukholman maakäräjät, jotka ovat jo vaikka kuinka kauan toteuttaneet ihan elinkelpoista malliaan, joka meille tuotuna voisi tarkoittaa sitä, että Uudenmaan liitto kadotettaisiin pois kartalta ja sen osia liitettäisiin tällaiseen maakuntamallihallintoon, jossa voisi olla palasia ELY-keskuksesta, HUS, soite-palvelut, HSL, HSY ja sitten tietysti kaavoitusta ja asuntopolitiikkaa. Pyörää ei tarvitse keksiä uudestaan, kun se jo erittäin hyvin toimii tuossa lahden toisella puolella. En ymmärrä, miksi me emme voi koskaan oppia muilta ja vain lähteä toteuttamaan asioita, eikä jaaritella vuositolulla.

Kiitos.

11.3.2015

78 §

Esityslistan asia nro 10

KJ / VALTUUTETTU YRJÖ HAKASEN ALOITE VEOLIA-KONSERNIIN KUULUVIEN YHTIÖIDEN SOPIMUKSISTA

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvä valtuusto.

Tein yli vuosi sitten tämän aloitteen Veolian sulkemisesta pois HSL:n bussiliikenteen kilpailutuksesta sillä perusteella, että konserni on toiminnut YK:n päätöksiä ja kansainvälistä oikeutta rikkoen Israelin miehittämällä palestiinalaisalueille. YK:n raportissa Veolia mainitaan nimenomaisesti yrityksenä, jota tästä syystä olisi syytä boikotoida.

Aloitteen käsittelyssä on osoittautunut, että Suomen hankintalaissa käytetyt termit poikkeavat hieman EU-direktiivistä. Periaatteessa EU-lainsäädäntö on ensisijainen, mutta HSL ja kaupunginkanslian oikeuspalvelut on halunnut pitäytyä suppeammassa tulkinnassa, jonka mukaan kilpailusta pois sulkeminen tulee kyseeseen vain, jos tarjouksen tehnyt konsernin yksikkö on itse syyllistynyt vakavaan virheeseen. Jos hyväksytään tulkinta, jonka mukaan tytäryhtiön soveltuvuutta ei voi arvioida konsernin ja sen muiden yksiköiden toimien perusteella, on vaikea valvoa kaupungin eettisten periaatteiden toteutumista ylipäänsä muissakaan tapauksissa, esimerkiksi veroparatiisiyhtiöiden lapsityövoiman tai ympäristövastuun osalta.

Kaupunginkanslian oikeuspalvelujen Veolian tapauksesta tekemästä muistiosta ilmenee, että konserniin liittyvät tekijät voidaan kuitenkin Suomenkin lainsäädännön mukaan ottaa huomioon silloin, kun tytäryhtiö käyttää konsernin voimavaroja. Veolian eli nykyisen Transdevin Suomen yhtiön johtaja kertoo yhtiön nettisivuilla, että yhtiö saa merkittävää taustavoimaa ja kilpailuetua Transdevin laajasta ja modernista osaamisesta. Konsernin kansainvälisillä sivuilla taas kerrotaan, että se hankkii kalustoa, varaosia ja polttoaineita keskitetysti, mikä tuo etua

11.3.2015

sen tarjouksiin eri maissa. Näin ollen HSL voisi sulkea Veolia-Transdevin pois uusista tarjouskilpailuista.

Kaupunginkanslian oikeuspalvelut on selvitetty myös Veoliaa koskevia tietoja eräistä muista eurooppalaisista kaupungeista. Osaan kilpailutuksista Veolia on otettu mukaan, mutta se on hävinnyt näistä osan muun muassa sen takia, että mukana on ollut myös eettisiä kriteerejä tai näiden tilaajien omaan imagoon ja muuhun liittyviä kriteerejä. Dublin puolestaan on esimerkki kaupungista, jossa on annettu ohjeet sulkea Veolia pois kilpailutuksista sillä perusteella, että se on YK:n päätösten vastaisesti toiminut miehityillä palestiinalaisalueilla. Oikeuspalvelujen muistion mukaan näiden ohjeiden oikeudellista sitovuutta ei ole koeteltu. Tämän lauseen voisi kirjoittaa toisin päin: Veolia tai kukaan muu ei ole yrittänyt kumota Dublinin kaupungin ohjetta. Se on siis oikeudellisesti voimassaoleva. Myös Helsinki voisi esittää tällaisen ohjeen edustajilleen HSL:n hallituksessa.

Veolia on kertonut aikovansa myydä vesi-, jäte- ja energia-alan yrityksensä Israelissa. Tällä se tarkoittaa siis miehityssä Palestiinassa toimivia tytäryhtiöitään. Tämä aikomus ei ole vielä toteutunut, mutta se aikomus ei koske tämän asian kannalta oleellista, eli laittomiin siirtokuntiin tapahtuvaa Veolian raitioliikennetoimintaa, joka nimenomaisesti on mainittu YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöksessä kansainvälisen oikeuden rikkomisena.

Arvoisa puheenjohtaja.

Koska tässä on kysymys periaatteellisesti tärkeistä asioista, joilla on laajempaakin merkitystä hankinnoissa, esitän seuraavan ponnen:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten kaupungin tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien hankinnoissa voidaan ohjeistaa ottamaan huomioon YK:n päätökset koskien toimintaa Israelin miehittämällä palestiinalaisalueilla sekä arvioida tätä myös tarjoajien ja niiden emokonsernien välisten suhteiden osalta.

Valtuutettu Kousa

Arvoisa puheenjohtaja.

On mielestäni aivan selvää, että me emme voi juridisesti sulkea pois noin kategorisesti yhtä toimintaa kuntayhtymän kilpailutuksista. Veolian kohdalla se näyttäisi helposti myös siltä, että ryhdymme protektionisti-

11.3.2015

siin toimenpiteisiin, kun poliittisin perustein olisimme sulkemassa ulos kilpailusta yhden kaupungin oman bussiliikenneyhtiön kilpailijan.

Jos halutaan vaikuttaa siihen, keneltä, tai paremminkin siihen, millaisilta yhtiöiltä ja yhteistyökumppaneilta palveluja hankitaan, meidän tulee asettaa vastuullisuus- ja hankintakriteerejä. Tämä on mielestäni perusteltua. HSL pelaa veronmaksajien rahoilla ja on hyvä varmistaa, että sen alihankkijat ja yhteistyökumppanit kunnioittavat ihmisoikeuksia. Tämä aloitevastaus oli hieman epäselvä siinä, miten näitä erilaisia kriteerejä voidaan huomioida kilpailutuksissa, kun on kuitenkin aivan tavallista, että hankintaprosessissa selvitetään kumppanien konsernirakennetta ja kytköksiä ja edellytetään annettujen vastuullisuuskriteerien täyttämistä usein myös laajemmin konsernikontekstissa.

Minä kannattaisin tätä valtuutettu Hakasen tekemää toivomuspontta, että selvitetään ainakin, kuinka voisimme kaupungin tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien hankinnoissa huomioida nämä YK:n linjaukset. Samalla olisi itse asiassa ihan hyvä tilaisuus miettiä vastuullisuuspolitiikkaa laajemminkin siltä osin, kuin sitä ei ole jo tehty. Kyllä olisi erinomaista kehitystä, jos isona hankkijana voisimme vaikuttaa siihen, että meidän alihankkijamme ja yhteistyökumppanimme kehittäisivät toimintaansa vastuullisempaan suuntaan.

Ledamoten Wallgren

Arvoisa puheenjohtaja.

Minulle jäi hieman epäselväksi ? tämä Kousan kannatus, niin haluan selvästi ilmoittaa kannatukseni tälle valtuutettu Hakasen esittämälle ponnelle.

Pieni pohdinta sallittakoon. Tässä oli puhetta protektionismista. Mielestäni protektionismi on erittäin tarpeellista ja paikallaan silloin, jos tavoitteena on suojata meitä, meidän veronmaksajiamme ja palveluitamme sellaisilta yhtiöiltä, joiden toiminta on epäeettistä esimerkiksi sen takia, että ne käyttävät veroparatiiseja verojen välttämiseksi tai että ne hyväksikäyttävät lapsityövoimaa tai muulla tavoin. Mutta kannatan sitten vielä valtuutettu Kousan linjausta, että on tärkeää, että me olemme Helsingissä harkitsevia ja aktiivisia siinä, että kaupungin hankintapolitiikka on mahdollisimman kestäväällä pohjalla ja suojaa meitä – on protektionistista tällaisessa eettisessä ja poliittisessä mielessä.

Kiitän Hakasta erittäin hyvästä puheenvuorosta ja hyvästä ponnesta.

11.3.2015

Valtuutettu Modig

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Hakanen puhui hyvin. Tuen pontta.

Minä olen kyllä sitä mieltä, että me olisimme tässäkin tilanteessa voineet tehdä erilaisen tulkinnan. Luen suoraan lausunnosta tämän: "Eri-tyisalojen hankintalain mukaan harkinnanvaraisena poissulkemisperusteena voidaan käyttää myös jotain muuta ammattitoimintaan liittyvää vakavaa virhettä, jonka hankintaviranomainen näyttää toteen". Kun Veolia itse omilla sivuillaan kertoo, että he tekevät hankintansa keskiteysti konsernin kautta, avaa tämä mielestäni sen, että me voimme katsoa tämän konsernin ja tämän toimijan tehneen vakavia virheitä.

Tässä Veolian ilmoituksessa, joka löytyy liitteenä HSL:n papereista, Veolia vetoaa siihen, että he aikovat lopettaa toimintansa Israelissa. Tässä nyt on koko tämä ongelman ydin, että kun ne ovat laittomia, miehitettyjä alueita, ne eivät ole Israelia, joten tämä Veolian ilmoitus ei kyllä vaikuta asiaan millään tavalla.

Toivottavasti Hakasen hyvä ponsi saa tukea.

Valtuutettu Kousa (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Pyysin vaan vastauspuheenvuoron varmistukseni, että kannatukseni tuli huomioiduksi. Kyllä oli tarkoitus kannattaa tätä Hakasen pontta.

Valtuutettu Rantanen

Hakasen ponsi on hyvä, mutta tuossa keskustelussa nyt ilmeisesti Wallgren esimerkiksi ei ymmärtänyt, mitä Tuuli Kousan puheenvuorosaan tarkoitti, tai miten minä sen tulkitsin. Eli siis pointti on, se protektionismi on tässä se syytös, jonka tämä kilpailija todennäköisesti juridisesti asettaisi kaupungille. Vaikka me tekisimme sen hyvässä hengessä ja hyvässä ajatuksessa suojella tällaisilta vääriltä asioilta meidän kuluttajiamme ja kuluttajavaikutuksia, niin me ajautuisimme melko varmasti hyvin hankalaan oikeudelliseen prosessiin, koska olisi tämän Helsingin kaupungin bussiliikenneyhtiön kilpailun intressi ja etu kiistää,

11.3.2015

että tämä peruste olisi aito. Se näyttäisi kilpailun rajoittamiselta julkisen hankkijan näkökulmasta. Ymmärrätekö, mitä ajan takaa? Tässä suhteessa meidän kannattaa olla varovaisia tämän kilpailusta ulos sulkeamisen kanssa, tai me joudumme hyvin monimutkaisiin systeemeihin ja yhtälöihin.

Sen takia tämä ponsi taas on nimenomaan erityisen hyvä, koska tässä selvitetään ensin, mitä voimme tehdä, eikä hutkita ensin. Minäkin olen sitä mieltä, että miehitetyn alueen toimintaa pitää boikotoida ja sille pitää keksiä keinot, mutta ne keinot on ensin tutkittava eikä vain hutkittava, koska lopputulos voi kääntyä itseään vastaan ja olla kaupungille suureksi haitaksi.

Valtuutettu Sumuvuori

Kiitos, puheenjohtaja.

Itsekin tuen tätä aloitetta ja tätä pontta, ja tuin sitä jo vuosi sitten, kun viimeksi keskustelimme tästä asiasta. Täällä oli erittäin hyvää ja laajempaa keskustelua sen aloitteen käsittelyn yhteydessä myös julkisen sektorin hankintojen eettisyydestä ja yhteiskuntavastuusta. Nämä teemathan tulevat ennen pitkää olemaan yhä yleisempiä. Hankintojen taustat ja niiden eettisyys ja sosiaaliset seikat halutaan selvittää. Niistä olisi hyvä myös saada tietoa. Kannatan todellakin tätä Hakasen pontta.

Siinä vaiheessa, kun keskustelimme viimeksi tästä asiasta, niin toivoin, että valtuustolle valtuustokausittain tehtäisiin jonkinlainen selvitys tai raportti julkisten hankintojen yhteiskuntavastuusta tai näistä eettisistä seikoista hankintojen taustalla. Toivon, että tätä mietitään, että voisiko tällaiseen käytäntöön ryhtyä.

Kiitos.

Ledamoten Wallgren (replik)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Mielestäni sanat ovat tärkeitä, ja kyllä on tärkeää, että me mahdollisimman selvästi tuomme maailmalle ? vaikeissa oike ? prosesseissa esille sen tavoitteen ja vakaumuksen, mikä meillä on. Meidän tehtävänämmä Helsingin valtuustona on suojata meidän kansalaisiamme ja kaikkia maailman ihmisiä sellaisia saalistajia vastaan, jotka ovat piittaamattomia köyhän kärsimyksistä ja luonnon tuhon edessä.

11.3.2015

Tämä on hyvää protektionismia. Suojaus on yksi tehtävä, mikä meillä on. Me suojaamme ihmisiä pahaa maailmaa vastaan. Minä kannatan sellaista suojaamista.

Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Tässä on jo tietynlaatuista selvitystä meille useampi sivu tehty tästä. Epäilenpä, että se selvitys ei paljon muuhun johda. Minusta voisi olla aika komeaa, että Helsingin kaupunki kävisi oikeutta ihmisoikeuksien puolesta eikä jonkun hankintalain puolesta.

Ledamoten Storgård (replik)

Tack, ordförande.

On erittäin hienoa, että valtuutettu Hakanen nosti tämän asian esiin. Viime syksynä itse näillä alueilla käyneenä olen todellakin sitä mieltä, että myös Helsingin kaupungilla on oma vastuunsa siitä, täytyvätkö ihmisoikeudet vai eivät.

Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tuomas Rantaselle huomauttaisin, että Veolian rikososallisuutta vastaan on kampanjoitu ympäri maailmaa ja että yhtiö on menettänyt miljardien eurojen arvosta sopimuksia myös Tampereella. Esimerkiksi Dublinin kaupunginvaltuusto on opastanut kaupungin hallintoa olemaan sopimatta tai uusimatta sopimuksia Veolian kanssa, vedoten nimenomaan osallisuuteen laittomien siirtokuntien toimintaan. Yhden EU-direktiivin mukaan tai sen perusteella Veolian miehitettyjen palestiinalaisalueiden haaran toiminta voitaisiin ottaa huomioon Suomessakin.

Valtuutettu Koivulaakso

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Minunkin mielestäni tässä on vähän ongelmallista, kun on selkeästi ilmaistu tahto, että tämä haluttaisiin täällä valtuustossa äänestämällä, että tässä haluttaisiin tämä mahdollisesti sulkea pois. Viime kädessä ainoa tapa ratkaista, onko tämä juridisesti mahdollista, on tosiaan oike-

11.3.2015

uspäätös, jossa tämä asia vietäisiin eteenpäin sillä, että me sulkisimme nämä pois räikeiden ihmisoikeusloukkauksien takia. Sitten tämä arvioidaisiin, onko tämä mahdollisesti rikkonut jonkunlaisia hankintalain kohtia. Sitten ainakin jatkossa tietäisimme, millä tavalla tämä menisi. En kuitenkaan tässä vaiheessa tätä esitä, mutta jatkossa voimme näin tehdä sitten mahdollisesti tämän Yrjön hienon ponsiesityksen pohjalta, kun asia tulee seuraavan kerran käsittelyyn.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Kiitos edeltäville puhujille.

Tässä on kaksi asiaa, jotka minusta tämän pöytäkirjan kohdalla on syytä erottaa toisistaan. On kysymys yleensä hankintojen eettisistä periaatteista. Se on laaja, monimutkainen kysymys, johon tällä pöytäkirjalla ei suoraan yritetä löytää ratkaisua. Tällä pöytäkirjalla sen sijaan pyritään ottamaan kantaa siihen, että tässä nimellisessä asiassa on olemassa Yhdistyneiden kansakuntien selkeät päätökset, joista on myös olemassa erilaisia eurooppalaisia ja muita tulkintoja, mitä ne tarkoittavat niiden yritysten osalta, jotka toimivat miehityksillä palestiinalaisalueilla. Nyt tällä pöytäkirjalla haetaan siis toimintamallia, miten kaupunki ja sen tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa Helsinki on mukana tai voi vaikuttaa, ottaisivat huomioon tässä tapauksessa nämä eettiset periaatteet, joita meillä on. Näillä on vaikutusta tietysti toisiinsa, mutta tällä pöytäkirjalla ei pyritä ratkaisemaan tätä koko ongelmaa vaan haetaan evästyksiä sille, että löydettäisiin sellainen ohjeistus, joka jatkossa auttaa Helsingin edustajien toimintaa ja selkeyttää sen linjaa muun muassa HSL:ssä.

Valtuutettu Lindell

Kiitos, puheenjohtaja.

Israel on sillä alueella ainoa demokratia. En lähde selittämään, mitä mieltä olen niistä muista valtioista. En olisi koskaan uskonut, että Helsingin kaupunginvaltuustossa joudun puolustamaan Israelia. En lähde sen enempää selittämään asiaa. Moni tässä salissa tietää rivien välistä, mitä tarkoitan. Helsingin kaupunginvaltuuston ei pidä koskaan nousta Israelia vastaan.

11.3.2015

Valtuutettu Razmyar

Kiitos, puheenjohtaja.

Minun mielestäni tässä on tullut niin hyviä puheenvuoroja – niitä en lähde enää toistamaan. Mielestäni Hakaselta tuli oikein hyvä täsmennys tästä ponnesta, mutta minä ehkä vielä alleviivaisin Sumuvuoren kommenttia siitä, että Helsingillä pitäisi olla laajempi selvitys ylipäänsä meidän hankinnoistamme ja niiden eettisyydestä. Ja kyllä, tämä on ihmisoikeuskysymys, eikä rivien välistä tarvitse missään muodossa lukea, koska meillä on olemassa myös selkeästi silmät ja myös tapa ajatella ja käsitellä näitä asioita. Toivon tähän ihan oikeasti laajempaa katsoausta, koska mielestäni Helsinki voi olla myös monella tapaa esimerkillinen, eikä niin, että joku muu näitä hoitaa jossain ja me seuraamme perässä. Voimme olla myös edelläkävijä tässä asiassa.

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitän Harri Lindelliä rohkeasta puheenvuorosta. Minä olen aivan samoilla linjoilla. Olisi voinut vähän tarkentaakin sitä asiaa, mutta sanonpa tähän tarkennukseksi, että en missään tapauksessa kannata pontta.

Valtuutettu Sumuvuori (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Vielä jatkoksi ja vastaukseksi valtuutettu Razmyarin puheenvuoroon: minä toistan sen toiveen, että me kerran valtuustokaudessa käsittelemme tällaisen kaupunkikonsernin yhteiskuntavastuuraportin tai jonkinlaisen katsauksen siihen, millaisia eettisiä periaatteita näiden hankintojen taustalla on tai onko siellä mahdollisia ongelmia. Samalla siinä, kun sellaista tehtäisiin ja tuotaisiin tänne, voitaisiin perata sitä hankintapolitiikkaa vähän tarkemmin. Se olisi varmasti avuksi myös kaupunkikonsernille itselleen tätä hankintapolitiikkaa suunniteltaessa.

11.3.2015

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Mari Puoskari
puheenjohtaja
ordförande

Antti Peltonen
hallintopäällikkö
förvaltningschef

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Fatbardhe Hetemaj
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Gunvor Brettschneider
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot